

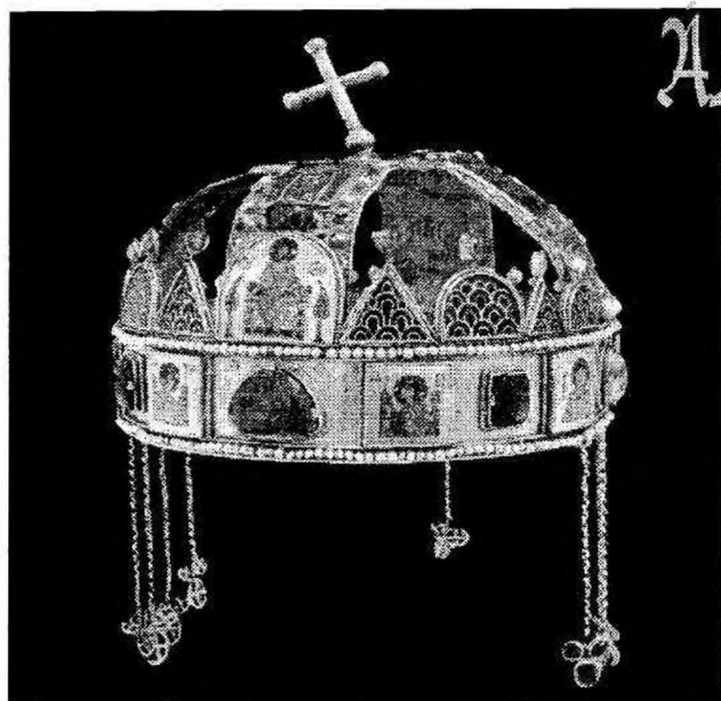
TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

1999. AUGUSZTUS

AUGUSZTUS 20.

ÁLLAMALAPÍTÓ

SZENT

ISTVÁN

ÜNNEPE

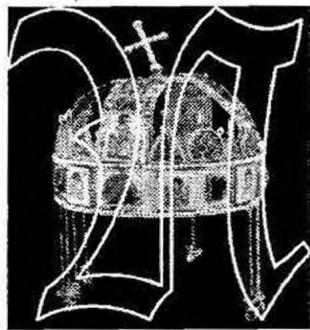
A MAGYAR KORONA

LAPUNK TARTALMÁBÓL

Mikrofonvégen Köles Mihály alpolgármester ☿ Árvíz után szennyvíz
Közelebb az Európai Unióhoz a SAPARD programmal ☿ Kezdődik a tanév
Az 1849-es turai csata méltó megünneplése ☿ 1999 Galga-díjasai
E havi vállalkozónk: Németi Péter ☿ Béke a szívekben és a „lábakban”

A MAGYAR KORONA

Szent István legendája és Szalay László nyomán

agyon bölcsen, igen jól tudta István király, hogy népét a pusztulástól csak úgy őrizheti meg, ha a nyugati szokásokat és a keresztény vallást az országban meggyökerezteti. Ezért nagy buzgalommal folytatta atyja, Géza fejedelem munkáját, és mint jó pásztor, erős kézzel térítette népét a helyes útra.

Amikor a nyugati országok papjai és szerzetesei meghallották, hogy István király az egész népet megtéríti, nagyon megörültek. Mindjárt felkerekedtek, és jöttek, özönlöttek mindenfelől, hogy a pogány magyarokat helyes útra tereljék, tévelygő lelküket Krisztusnak megnyerjék. A nyugati papok és szerzetesek éjt nappallá téve fáradoztak, és a sok fáradozást siker koronázta: a magyar nép keresztény hitre tért.

Örömmel látta ezt István király, és azt gondolta, hogy munkájára a pápa úr áldását kéri. Hivatta ez okáért Asztrik apátot, és azt mondta neki:

- Atyám, itt az ideje, hogy a munkánkra a pápa úr áldását kérjük ... Menj hát Rómába, és kérj áldást meg koronát a pápa úrtól.
- Úgy legyen, ahogy kívánod - mondta az apát, s mindjárt elindult Rómába ... De akárhogy sietett, megelőzte az apátot a lengyel fejedelem követe: az is koronát kért a maga uralkodójának, a lengyel fejedelemnek.

Már el is készült a korona a lengyel fejedelem számára, II. Szilveszter pápa éppen el akarta küldeni, amikor egy éjjel csodálatos álmot látott. Álmában az Ur angyala jelent meg előtte, és így szólt hozzá:

- Holnap egy ismeretlen nép követei érkeznek hozzád, akik fejedelmük számára koronát kérnek. Add nekik a kész koronát, mert őket illeti!

Másnap a pápa úr előtt megjelent Asztrik apát, és István király nevében áldást és koronát kért.

A pápának eszébe jutottak az angyal szavai, és meghajolt Isten akarata előtt. Azt mondotta Asztrik apátnak:

- En apostoli vagyok, István fejedelem pedig apostol. Ezekkel a szavakkal átadta a szent koronát az apátnak.

Milyen szép ajándékot küldött a pápa úr az első királynak! A magyar korona csillog-villog az aranytól, közepén a Megváltó képét, körben pedig az apostolokét mutatja. A Megváltó feje fölött a nap, a hold és a csillagok képe ragyog, mellette két élőfa áll. ...

A magyar korona maga az egész ország, hazánk földjének minden gazdagsága, és népének egész boldogsága.

Tájékoztató a képviselő-testület 1999. július 27-i üléséről

Az ülés első témája az ÁNTSZ összefoglaló tájékoztatója volt. Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatot az 1991. évi XI. törvény hozta létre azzal a céllal, hogy a lakosság 1960 óta fokozatosan romló egészségügyi állapotának javítása érdekében irányítsa és felügyelje a közegészségügyet, járványügyet, az egészségvédelmet, az egészségügyi ellátást és a gyógyszerellátást. Az elmúlt években a feladatai tovább bővültek, pl. családvédelmi szolgálat, a rokkantak gépkocsiigénylésének elbírálása, a PHARE levegőprogram, a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos eljárások, a környezeti hatósági eljárások stb. A lakosság egészsége szempontjából fontos termékek és szolgáltatások (pl. ivóvíz, oltóanyag, mérgező vegyi anyagok, kozmetikumok stb.) minőségének tanúsítása, illetve a minőség felügyelete is az ÁNTSZ feladata.

Dr. Papp Katalin városi tisztifőorvos ismertette a szolgálat térségünkben végzett tevékenységét, valamint az erre vonatkozó kimutatásokat. Elmondta, hogy a betegségek sorrendje Turán: 1. Magas vérnyomás. 2. Idült alsó légúti betegségek. 3. Hátgerinc meszesedés. 4. Oxigénhiányos (vérkeringés okozta) szívbetegségek. 5. Májbetegségek. 6. Cukorbetegség. 7. Agyérbetegségek.

Az egészségvédelmi feladatok terén legnagyobb probléma, hogy az ÁNTSZ-ben nincs egészségnevelő, ezért a feladatokat a vezető védőnők segítségével oldották meg. A tisztifőorvos kiemelte, hogy „jó volt az együttműködés a védőnői szolgálattal”.

A második téma az egészségügyi ellátásról szóló beszámoló volt. Az írásos anyagot **Borsósné Dr. Vészi Zsuzsanna** készítette, a szóbeli tájékoztatót **Dr. Duliskovich Tibor** tartotta. Az anyag az egészségügy egyik legfontosabb aktuális problémájának a privatizációt jelöli meg, melynek eddig még nem történt meg a megfelelő előkészületei. A főorvos úr a turai ügyelettel kapcsolatban elmondta, hogy sok pozitív változás történt az elmúlt hónapokban, de még vannak problémák. Tervezik a szombati gyermek ügyeletet, vagy rendelést, melynek a díjazását kellene megoldani. Megjegyezte, hogy az ügyeleti díjak alacsonyak. Az orvosok kérni fogják az iparűzési adó elengedését, mivel nem nyereséges vállalkozásról van szó, és az orvosi hivatást nem lehet „iparűzésnek” nevezni. Utalva az előző napirendhez, „a májbetegségek 5. helyen szerepelnek községünkben, de hátrább kellene lenniük. Tizből kilenc ügyeleti balesetben alkohol okozza a problémát. Gondot okoz az ittas ember elszállítása. ... Sok a kocsmá; korán nyitnak, későn zárnak. Zárás után komoly gépkocsiforgalom van a község központjában.”

A főorvos úr jelezte, hogy az utca és házszámok nem egyértelműek, nehézséget okoznak az ügyeletben lévő orvosnak az eligazodásban, ami adott esetben akár életveszélyt is okozó problémákat idézhet elő. Az írásos anyag észrevételei között szerepel, hogy „évek óta azt tapasztaljuk, hogy a gyermekorvosok által kiszűrt eseteket a szülők nem mindig veszik komolyan.”

A testület elfogadta a 3104. és a 3105. sz. utak csomópontjának szabályozási tervéről és a helyi építési szabályzatáról szóló rendeletet. A terv és a helyi építési

szabályzat a hatályos Általános Rendezési Terv adott területe vonatkozó terület-felhasználását nem módosítja, de a területre vonatkozó ÁRT előírásai hatályukat veszítik.

Az önkormányzat a szűkös pénzügyi helyzete ellenére idén is segíteni kívánja gyermekek beiskolázását. A képviselő-testület tankönyvtámogatás címén 501 eFt átutalását rendelte el.

Seszták Sándor, az Általános Iskola igazgatója beszámolt az 1998/99-es tanévről és az 1999/2000-es tanév előkészületeiről. Az elmúlt tanév kiemelt feladatai voltak: - A helyi pedagógiai program bevezetése a nyolc évfolyamon. - A helyi tanterv alkalmazása az 1. és 7. évfolyamon. - A nevelők továbbképzése terv szerint. - Az iskolaszék, KAT, SZMKV újraszervezése. - Az igazgatói pályázat értékelése, szavazása. - Az iskolatársaság, az étkeztetés és technikai dolgozók munkájának átvilágítása, ellenőrzése, értékelése. - Az iskolai alapdokumentációk karbantartása.

„A nevelés-oktatás kiemelt területein (az idegen nyelv és számítástechnika) a minőséget igen nehezen, de biztosítottuk. A nevelőtestület 70%-a képes a számítástechnika különböző mértékű és szintű alkalmazására – ez egyedülálló a környéken. Legnagyobb kihívást a pedagógiai program és a helyi tanterv 1.-es, 7.-es bevezetése jelentette. A testület, az intézmény alaposan felkészült erre, de mindennek a gyakorlat a próbája. Így sok gondot okozott a szabadon választott tárgyak megszervezése, azok személyi és tárgyi feltételeinek megteremtése, a sportfeltételek hiánya, órarendproblémák, szülők beleszólása. Ezen gondok összegzése, a tapasztalatok megtárgyalása megtörtént, augusztus utolsó hetében pedig a megoldások kidolgozása következik.”

A következő tanév előkészületei kapcsán: a nyári folyamán felkészítik az épületeket a tanulók fogadására. „A nevelőtestület (megelőzve az oktatási törvény nyári módosítását) úgy döntött, hogy a 7. és 8. évfolyamon visszatér a NOT-hoz, megtartva a NAT pozitívumait minden téren. A tanévre való konkrét felkészülés augusztus második felében fog lezajlani; módosulások az 1-2 o.-ban, órarendkészítés, munkaterv kialakítása, eseménynaptár összeállítása, tankönyvszegélyek megítélése, az oktatási törvény módosításának értelmezése. Ami előre biztosan látható, hogy munkatervünk hangsúlyozottan fog foglalkozni az ellenőrzéssel (az intézmény minden területén), a helyi tanterv elsős bevezetésével és dokumentumaink aktualizálásával”

A képviselő-testület döntése alapján ebben az évben **Kardoss Imre** tanár kapja a „Tura Díszpolgára”, **Bozó Györgyné** nyugdíjas, **Pásztor Gábor** ny. mérnök, **Csatóné Kerek Erzsébet** szoc. otthon igazgató pedig a „Turáért Emlékérem” kitüntetését.

A testület javasolta **Rácz Péter** nyugalmazott általános iskolai tanítót a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány által alapított „A kisebbségéért” díjra.

Kálna Tibor ismertette a Millenniumi Emlékpark létesítésére vonatkozó elképzeléseket és felhatal-

mazást kért a testülettől a pályázatokon való részvételle, illetve az ezzel kapcsolatos tárgyalásokra.

Az *egyebekek* között döntött a testület a Településfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság létszámának bővítéséről, az új tag **Benke Sándor**. A testület egyetértett azzal a bizottsági javaslattal is, hogy községünkben sürgősen el kell kezdeni, pontosabban folytatni a belvíz és az árvíz okozta károk helyreállítását, árkok tisztítását. A MESZ vizsgálja meg a teendőket, és egyetemesen a Műszaki Csoporttal, döntsenek az elvégzendő feladatok sorrendjéről. Amennyiben szükséges, a jegyző úr tegye meg az aktuális intézkedéseket.

A július 10-i felhőszakadás súlyosabb helyzetet okozott mint a június 20-21-én esett csapadék. Július 11-én, vasárnap ismét árvízveszély alakult ki. A helyzetre való tekintettel elkerülhetetlenné vált a „láncos mederkotró” azonnali igénybevétele a Galga medrének növényzettől és hordaléktól való megtisztítására. Az illetékes vízügyi szervek engedélyezték ezt.

A kotrógép vasárnap 18 órakor már a kijelölt helyen dolgozott, és kedd estére a kritikus szakaszon lezajlott a

tisztítás. *A Vízügy felé történt lépés az elmúlt hónapok egyik legjobb döntése volt.* **Kuti József**, a Településfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság elnöke tájékoztatta továbbá a testületet, hogy a július 12-i ülésen a bizottság megtárgyalta, majd **Köles Mihály** alpolgármester aláírta a Vízügyi Igazgatóságnak szóló levelet a **Galga tervezett medertisztításának ismételt sürgetéséről**. „... az 1999. június 22-26-i árvíz és belvíz helyzet kialakulását nagyban befolyásolta a Galga-patak medertisztításának elmaradása.” A levél megküldésre került **Tóth Gábor** országgyűlési képviselőnek is, a központi pénzforrás előteremtése céljából.

Az ülést **Köles Mihály** alpolgármester vezette, mivel a polgármester úr július 1-től betegállományban van.

K.J.

A következő testületi ülés
augusztus 31-én lesz.

HÍR-ES OLDALAK

AKTUALITÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

Aktuális kérdésekről nyilatkozott KÖLES MIHÁLY alpolgármester

EMLEKPARK, KÖRFORGALOM, ÁRVÍZ UTÁNI HELYZET

Július végi ülésén a képviselő-testület rendeletet fogadott el a Hatvani út - Kossuth Lajos út - Táncsics Mihály út kereszteződésében kialakítandó körforgalomról, illetve a terület általános rendezési tervéről. Az ötlet még az előző testületé volt, a rendezési terv kidolgozását is ők kezdték el. A megvalósítás egyik feltétele, hogy a Közútfelügyelőség (PEMÁK Kht.) hatáskörébe tartozó két számozott úton minél előbb elvégezzék a felújítást. (Turán a Szent István út és a Galgahévízi út tartozik még a felügyeletük alá az ottani árkokkal együtt, ezek vízelvezetésével vannak problémák, mint tudjuk.)

A képviselő-testület augusztus 10-i, soron kívüli ülésén foglalkozott az államalapítás 1000. évfordulója alkalmából létesítendő Millenniumi Emlékpark tervével, melynek kivitelezéséhez pályázatot nyújtottunk be a Millenniumi Kormányzati Hivatalhoz (MKH). A pályázatban az emlékparkhoz, és a **Dr. Asztalos István** gondozásában, a tervek szerint jövőre meg-

jelenő Tura Monográfia elkészítéséhez igényeltünk támogatást. **Köles Mihály** szerint a park létesítéséhez precízen kidolgozott pénzügyi tervek és konkrét elképzelések szükségesek, sok helyütt ugyanis a tökehiánnyal küszködő önkormányzatok a Millennium révén és jelszavával szeretnének állami pénzből egyéb felújításokat, beruházásokat kezdeményezni. Ez méltatlan lenne a **Nemeskürty István** elnökségével működő MKH-hoz, így minden pályázatot alaposan kiértékelnek, vizsgálnak. Turán a korábbi tervek között szerepelt egy komplett emlékpark kialakítása a Kónya tónál, ezt azonban elvetették, azzal az indokkal, hogy az egész terület rendezése jóval többbe kerülne, mint amennyit pályázat útján nyerhetünk, nem beszélve arról, hogy így nem központi helyen épülne fel a park. Szóba került még lehetséges helyszíneként a Kaszinó tér is, mivel a történelmi Tura magja, a „*Tizenháromváros*” itt van. A megvalósítás ellen az szölt, hogy ebben az esetben

kis területen zsúfolódna össze több historikus kegyeleti hely - a II. világháborús emlékmű is itt van -, ráadásul ez a helyszín sincs közel a központhoz. A képviselők végül a harmadik lehetőséget választották: e szerint a fent említett területen a körforgalom kívül egy parkosított rész is kialakításra kerülne, aminek egyik szegletét foglalná el az emlékmű. Az ABC áruház előtti parkoló megszűnne, viszont az épület mögötti felvásárlótelep helyén lenne egy új parkoló 20-25 gépkocsi számára, illetve a másik oldalon a gazdabolt és a videotéka mögötti területen alakítanának ki hasonló méretű megállóhelyet. A testületi ülésen arról is döntöttek a képviselők, hogy az emlékpark esetében a 1.5 millió Ft-os költségvetésből 750 eFt-ot, a monográfiaánál pedig 5 millió Ft-ból szintén 50% önrészt vállal az önkormányzat.

Az árvíz után kialakult helyzettel kapcsolatban a következőkről számolt be az alpolgármester úr: az önkormányzat ún. vis maior (előre nem

HÍR-ES OLDALAK

AKTUALITÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

nem látott akadály) segélyre adott be pályázatot a Belügyminisztériumhoz, mivel a község kiadása (csak önkormányzati oldalról) az első árvíznél bruttó 25 millió Ft-ot tett ki, a bel- és árvíz lakosságnak okozott kárát fel sem lehet mérni. A második ár levonulása újabb 10 millió Ft-os költséget rótt Turára, az összköltség tehát kb. bruttó 35 millió Ft, ennek legalább egy részét reméljük megtérülni a központi költségvetésből. A helyszíneket megtekintette **T. Mészáros András**, a Megyei Közgyűlés elnöke, aki **Pintér Sándor** belügyminiszter úrnál tett látogatása után optimista hangon nyilatkozott a költségek akár 100 %-os megtérülésének lehetőségéről. Ez azért is jó hír, mert ha az önkormány-

zatnak ki kellene egyenlitenie az árvíz egy hete alatt a vállalkozóknál - hitelben - felgyülemlett számláját, akár az intézményeink működése is veszélybe kerülhetne, felborulna a költségvetés. A KÖVIZIG Polgármesteri Hivatalhoz eljuttatott tájékoztatása szerint idén 25, jövőre 40 millió Ft-os költségvetéssel rendelkeznek a Galga esetében, a tisztítást, kotrást a 2000. év végéig ebből a pénzből kell megoldaniuk. A módszer drága, de a vélemények szerint hatásos és tartós lesz: a mederben V-alakban vágnak egy, a lefolyási sebességet növelő árkot, melynek oldalait fűzfából készült védőburkolattal fedik le, így a szakemberek szerint csökkenni fog a lerakódás, nádasodás, sás kialakulásának

esélye. Továbbra is gond a belvízelvezető árkok állapota. A fölvezetők - melyek a Galgába viszik a vizet - közterületi részekén történő tisztítása az önkormányzat feladata, ezt folyamatosan végzik, de az átereszek, házak előtti árokreszek rendben tartása a lakók kötelessége (lenne). Sok helyen azonban építkezések, parkolók kialakítása miatt, vagy egyszerűen hanyagságból nem megoldott a belvíz szabad elfolyása, néhol a közművesítést követő (7-8 évvel ezelőtti) áldatlan állapotok uralkodnak még ma is. - "Ezek rendbehozatala pedig nem lenne költségigényes, ráadásul mindannyiunk érdeke" - összegezte Köles Mihály. **Tordai László**

A rendszer működőképes, az emberi felelősségérzet nem mindig

ÖT ÉVES A CSATORNAHÁLÓZAT TURÁN

1994. júliusában tereprendezéssel kezdődött az a munka, mellyel az addigra jórészt kiépült csatornahálózat szennyvizét egy ún. tisztítóvízműbe vezették a Zúgó-híd bejáratánál. A telep decemberre felépült. Az üzemeltetés öt évének tapasztalatairól beszélgettem **Kis András** telepvezetővel.

- Hogyan indult a beruházás, milyen forrásokból táplálkoztak?

- '94-ben az éppen átadott vízmű mintegy 100-150 rákötés szennyvizét fogadta, megindult a próbaüzemelés. Megbizott vezetőként az építkezésnél már jelen voltam, láttam a rendszer létrehozásának folyamatát, amit az AKVI-PATENT Kft. végzett. Két ütemterv készült az építésre, a foglalkoztatottak száma is egyre emelkedett, az üzemeltetés költségeit pedig hat hónapig a beruházó fizette.

- Mennyibe került a beruházás?

- Az építési költség a tisztító esetében 101 millió 332 eFt, a csatornahálózatnál 327 millió 800 eFt volt. A jelentkezők száma Turán 1939, Galgahévízen 709, ez összesen 2648 háztartás. A telepítettek száma 2540, ebből aktív üzemelő Turáról 1700, Galgahévízről 580 lakás, összesen 2280.

- Ez mit jelent pontosan?

- A telepítettek és az aktív üzemelők közti eltérés sajnálatos módon azt jelenti, hogy sokan továbbra is a régi emésztőt (is) használják, tovább szennyezve ezzel a környezetet. Néhány időskorú vagy egvedülálló ember

esetében a fogyasztás gyakorlatilag nem mérhető, egyes esetekben pedig nem lakott telekről, használaton kívüli házrészről van szó.

- Nem lehetne tenni azért, hogy a lakosság lehetőleg minél nagyobb hányada használja, és rendeltetésszerűen használja a rendszert? Hogyan

lehetne megszüntetni azt a - tudomásom szerint - még ma is működő gyakorlatot, miszerint egyesek inkább búvárszivattyúval kiszippantják a szennyvizet, majd súlyos fertőzésveszélyt okozva egyszerűen a szabadba engedik azért, hogy ezzel néhány ezer forintot megspóroljanak?

- Ezt csak a fejekben lehetne rendezni, én ilyenről egyébként nem hallottam. Többször kezdeményeztem, hogy már az általános iskolában, akár osztályfőnöki órák keretén belül foglalkozzanak a pedagógusok a témával a környezet védelmének belül, amit aztán a gyerekek hazavisznek, szüleikkel megbeszélhetnek. Egy olyan környezetbarát, európai mércével is korszerűnek mondható szennyvízhálózat épült ki nálunk, amit az országban az elsők között kezdtünk el, és amit azóta többen követtek. Ha valaki nem ismeri fel ennek fontosságát, a következő generációkra is kiterjedő hatását, rendeletekkel, büntetéssel nem fogjuk meggyőzni, mert az ilyenek ügyis csak a kiskapukat fogják keresni.

- A hálózat két falu sajátja. Galgahévíz mikor kapcsolódott a tervhez?

HÍR-ES OLDALAK

AKTUALITÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

Sajnos nem minden szennyvíz kerül még ide a községből

FOTO: Seres Csilla

- Már rögtön az elején. Az eredeti elképzelés is az volt, hogy a csatorna és a tisztító a két falu kapacitására épül. Jó lett volna, ha más települések is bekapcsolódnak, hiszen a rendszer feldolgozóképesége napi 2000 m³, és ezt ma is csak részben használjuk ki 400-450 m³-rel.

- Mi volt az oka az érdektelenségnek?

- Nyilván a pénz hiánya, de erről a Polgármester úr vagy Dolányi Mihály, a beruházás akkori koordinálója többet tudna mondani, mivel a GA-TU Kft. részéről a pénzügyi bonyolítást ők végezték. A két község kezdetben milliókat fizetett az üzemeltetésre, a bevételekből a mai napig is csak az üzemeltetési költségek töredékét tudjuk fedezni. 1997-től nyílt lehetőség állami támogatás igénylésére pályázatokon keresztül, amit be is adtunk. Innenről a telep gyakorlatilag önfenntartó lett, hasznot ugyan nem termel, de nonprofit formában működni tud. Az ideális az lenne, ha minél többen csatlakoznának a rendszerhez, akkor talán a szükségszerű fejlesztéseket is könnyebben el tudnánk végezni.

- Mit ért pontosan az alatt, hogy a lakossági befizetés csak töredéke a költségeknek?

- A kéthavi befizetésekből befolyó pénz 2-2.5 millió Ft között szokott lenni, és tudjuk, hogy ez kedvezményes összeg. A tisztító havi működését is nagyjából ennyiből finanszírozzuk. Ki lehet számolni, hogy így mennyit kell még hozzárakni.

- Tehát minden második hónap költsége hiányzik?

- Gyakorlatilag igen, de amíg az állami támogatás a jelenlegi szinten marad, nem lesz problémánk.

- Azt is hallani, hogy rossz a fizetési morál azon felhasználók esetében, akik a hosszúlejáratú kölcsön-konstrukciónak fizetnek.

- Ezt szerencsére cáfolni tudom, 10-15 családdal van csak

gondunk ilyen szempontból, ami elenyésző a több, mint 2000 felhasználóhoz képest.

- Váltunk pár szót magáról a hálózatról. Annak idején két fennmaradt lehetőség közül választhatott a falu: az egyik az ún. gravitációs rendszer volt, aminek lényege, hogy a lakásokból körzetenként egy nagyobb gyűjtőhelyre vezetik a szennyvizet, majd onnan átemelő szivattyúkkal küldik tovább a tisztítóig, míg a másik lehetőség az ún. nyomott rendszer volt, ahol villanymotorral hajtott aprítókon keresztül jut a szennyvíz a csatornarendszerbe. Mint tudjuk, ez utóbbi győzött. Miért?

- A fő érv az volt, hogy ez lényegesen olcsóbb, noha az önkormányzat nagy rizikót

vállalt azzal, hogy egy tulajdonképpen ismeretlen rendszert vezetett be, kezdetben voltak is szakmailag megkérdőjelezhető lépések.

- Emlékszem, sokunknak voltak kétségei, amikor megláttuk az elvezető cső méretét.

- Ez így volt, a lakosság jó részében, de műszaki emberekben is felmerült a kérdés, hogy az a 32-es vezeték, amelyen a hálózatba a szivattyúval kinyomjuk a szennyvizet, nem fog-e eldugulni, elszűkülni, ami óriási problémákat eredményezhet. Meg kell mondanom, az első időkben szép számmal voltak esetek, amikor olyan hulladék akadt meg a rendszeren, aminek nem a lefolyóban vagy a WC-ben, hanem a kukában lett volna a helye. A nyomott rendszer előnye az, hogy a hibát rögtön a felhasználó lakásában tudjuk regisztrálni, bizonyítható, hogy "uram vagy hölgyem, ez a mosogatórongy nem egészen ide való" - csak hogy egy tipikus esetet említsek. Ennek szerencsére volt nevelő hatása. Amikor a saját butaságunk miatt kell fizetnünk, előbb vagy utóbb komolyan vesszük.

- A tisztítómu, ahol most beszélgetünk, egy kis képzavarral élve "oázis" az erdő közepén, mintha minden fűszál külön kezelve lenne. Gondolom, ez elsősorban a vezető érdeme.

- Az itt dolgozók érdeme, én személy szerint csak tiszta, rendezett körülmények között tudok dolgozni. A szennyvíznek ugyanis a rendszerben kell lennie, és nem azon kívül.

- Kérem magyarázza el néhány mondatban - ha lehet, közérthető módon - a tisztító működését onnantól, hogy a szennyvíz bejön itt a vezetéken.

- Az elején zárójelben megjegyzem, hogy a szippantott szennyvíznek is ide kellene beérkeznie, amit három éve már nem tapasztalunk. Az olvasó fantáziájára bízom, hogy mi lesz ennek a sorsa. A bejövő szennyvíznek van egy fogadó-előtisztító része, ahol rácsokkal kiszűrjük a

HÍR-ES OLDALAK

AKTUALITÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

darabos hulladékot, ez a szeméttelre kerül. Ezek után szivattyúzzuk a szennyvizet az ún. 1-es reaktorba, ahol a biológiai tisztítás folyik. Levegőztetés, ülepítés után kerül a 2-es reaktorba, ahol újból oxigént kap, majd vissza az 1-esbe, ahol ismét ülepítést végzünk a kialakult iszapon, amit víztelenítünk. Ezt az iszapot a TSZ nyúlszörtelegén keletkezett biológiailag aktív hulladékkal, ill. a Haraszi tanya szarvasmarhatelegén felhalmozódó trágyával összekeverjük, ún. prizmába egyesítjük, majd - fél éves kötelező érlelés után - a TSZ földjein kerül felhasználásra. A tisztított szennyvíz pedig mintegy két és fél kilométerrel lejjebb, tehát már a fűrt artézi kutak után kerül a Galgába. Az ammónia-, nitrátszintet naponta teszteljük. Évente kétszer szűrőpróbaszerűen kapunk ellenőrzést a Közép-Duna Völgyi Környezetvédelmi Felügye-
lőség környezetvédelmi osztályának vízminőségvédelmi csoportjától, az előírásokat szigorúan be kell tartani.

- Az elmúlt öt év tapasztalata alapján tehát igazolni tudja, hogy ez egy jól működő rendszer?

- A kezdeti nehézségeket leszámítva, és persze jóslásokba nem bocsátkozva az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy igen.

A felcímiben említett emberi felelősségérzet kapcsán szeretném megjegyezni: ha csak egyetlen ember elgondolkodik ezen írást olvasva, már megérte.

Kis András telepvezető ez úton is szeretné tájékoztatni a lakosságot, hogy problémájukat a 28/467-790-es telefonszámon tudják bejelenteni. Szakembereik, a lehetőségekhez mérten, gyorsan intézkednek. Ezen a számon üzenetrögzítő is működik, nevüket és címüket megadhatják.

Tordai László

SAPARD

"...szép turai káposzta..."

Kapcsolódjon be kistérségünk fejlesztési programjának kidolgozásába!!!

Igy Ön formálhatja sorsát és nem a Sors sodorja Önt.

A 2000. évtől két féle, VISSZA NEM TÉRÍTENDŐ TÁMOGATÁSI FORRÁSHOZ JUTHATNAK A MAGYAR VIDÉKEN ÉLŐK:

- Az egyik a SAPARD, egy az Európai Unióból érkező új támogatási forma.
- A másik forrás a magyar kormány Agrár-Környezeti programja.

A SAPARD angol betűszó, magyar jelentése:

„Különleges Csatlakozást Előkészítő Program a Mezőgazdaság és a Vidék Fejlesztésére”.

1999. július 30-án tartották Turán az első lakossági fórumot a SAPARD program keretében sajnos kevés számú, de mégis érdemi és aktív helyi résztvevőkkel. Az összejövetel előadóinak néhány gondolatát foglalom össze az alábbiakban.

(Nagy) TÓTH ISTVÁN (képviselő): Az EU csatlakozással kapcsolatban kételkedés alakult ki, hogy a magyar gazdaságot mennyire fogadja be az EU, lesz-e ott szerepünk. Az 1996-os Cork-i Dekrétumban tette közzé az EU azt a szándékát, hogy a tagországokban fontos a mezőgazdaság fejlesztése. Ennek eredménye lett a SAPARD program kidolgozása. 1500 milliárd Ft-ot kellene a magyar mezőgazdaságba pumpálni csatlakozásunk előtt. Ma pedig még csak a túlélésért küszködünk, ezért meg kell ragadnunk a SAPARD által kínált lehetőséget.

VARGA GÉZA (GAIA Alapítvány igazgatója): A SAPARD egy előcsatlakozást támogató program. Az EU 2001. január 1-től elkezdti szétosztani

ezt a fajta támogatást. Ennek eléréséhez első feladatunk a helyzetfelmérés, majd a közös kistérségi programkészítés 7 évre vonatkozóan. Magyarországon kb. 180 kistérség van, a mi kistérségünk mintegy 24 településből áll. Az országprogram a kistérségi programokból fog összeállni. Az első szakasz az említett helyzetfelmérés, mely adatfelvételezést, statisztikák begyűjtését jelenti. A Galga Menti és Gödöllő Környéki Önkormányzatok Társulása a pályázaton „A” kategóriás lett, azaz megkaptuk a jogot, hogy a második szakaszban elkészítsük programunkat.

HÍR-ES OLDALAK

AKTUALITÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

Két éve alakult meg a társulás, és a Pest Megyei Területfejlesztési Tanácstól kapott pályázati nyereségét valamint az önerő felhasználásával térségfejlesztési koncepciót készített a GATE-val. A munka tehát már korábban elkezdődött, habár a lakosokhoz eddig nem igazán jutottak el a részletek. A SAPARD arra ösztönöz, hogy a települések kistérségben integrálódjanak. Az EU-ban már mindig együtt jelenik meg a mezőgazdaság és a vidékfejlesztés. Ebbe sok minden beletartozik: a fiatalok elvándorlásának problémájától, az idegenforgalomban piacképes termékek előállításáig. Célja így foglalható össze: javítani a vidéken élők életkörülményeit; és az Unió, különösen a mezőgazdaság és vidékfejlesztés területén elért közösségi vívmányok mielőbbi átvételével gyorsítani a csatlakozásunkat.

A vidékfejlesztés szó talán eddig nem csengett olyan ismerősen, hiszen amit ma annak nevezünk, az 1990-96-ig strukturális támogatás volt. Az Unióban nagyon alaposan előkészítették ezeket az új mechanizmusokat. Létezik a mezőgazdaságnak egy európai modellje, melyet az amerikai modellel állítanak szembe. Nekünk nem az amerikai olcsó búzával kell versenyeznünk, hanem a mi tájkultúránk sajátosságait helyezük előtérbe, de azok minőségi termékek legyenek, melyek versenyképesek a világpiacon, de nem tömegtermékek. Környezetbarát technológiákat kell alkalmaznunk, a természettel párhuzamosan a tájat is gondoznunk kell, és feldolgozni a termékeket.

Nagyon fontos szabály: a SAPARD támogatás a saját erő kiegészítésére szolgál. 20 milliárd Ft-ra számíthat hazánk évente, ebből 75 % EU pénz, 25 % hazai központi költségvetési támogatás. Az Unió már megcsinálta a „huszonegvek” költségvetését 2002-re, melybe már Magyarország is beletartozik, tehát innentől már számolnak velünk. Ahhoz, hogy a pénzre esélyünk legyen 1999. szeptember 6-ig el kell készíteni a kistérségünk helyzetfelmérését. 1999. november 15-ig pedig kész kell lenni a stratégiai programnak a 2000-tól 2006-ig terjedő időszakra. 2000. januárjától kell létrehozni az önkormányzatoknak a helyi fejlesztési csoportokat, melyek települési és kistérségi szinten koordinálják a közös programba illeszkedő egyes alprogramokat, intézkedéseket, pályázati anyagokat. A helyi szintekre való feladatleosztás, a mezőgazdaság és a vidékfejlesztés helyhen történő működtetésének szükségességét belátták Brüsszelben és Budapesten is.

A megválaszolható kérdések, elemzésre váró témakörök:

- 1./ A helyi együttműködés, emberi tényező? (partnerség)
- 2./ A kistérségi azonosulás? (identitástudat)
- 3./ Munkakalkalmak, tevékenységi körök? (vállalkozások)
- 4./ Milyen a kistérségünk arculata? (image)
- 5./ Termékeink, szolgáltatásaink versenyképessége? (piac)
- 6./ Település szintű be- és kivándorlás? (demográfia)
- 7./ Környezeti erőforrásaink? (földek, erdők, vizek)
- 8./ Kulturális örökségünk? (épített, kézműves, művészetek)
- 9./ Kie a föld és más erőforrás? (birtokviszonyok)
- 10./ Gépek, berendezések színvonala? (technika)

A munkafolyamat első fázisában tartunk, még folyik a helyzetfelmérés. A helyzetfelmérésnek három módja is volt: elsőként a július 30-án és augusztus 17-én megtartott lakossági fórumok. Másodsorban felkészítő tréninget tartottak kérdezőbiztosok részére 1999. augusztus 23-án Galgahévízen, melyen Tura képviselőjében Breczné Zsigmond Jolán (Műszaki Csoport vezetője), Fülöpné Csépanyi Mariann (Pénzügyi Csoport vezetője) és Kálna Tibor (Kulturális, Oktatási és Sportbizottság elnöke) vett részt.

A lakossági fórumok és a felkészítő előadás eredményeiről kérdeztem Breczné ZSIGMOND JOLÁN műszaki csoportvezetőt.

- Hol tart az előkészítő munka?

- A reprezentatív felmérést Turán is elvégeztük. Egyrészt az első, július 30-án megtartott turai lakossági fórum résztvevői önkéntes alapon tölthettek ki kérdőíveket. Ezután reprezentatív minta alapján megtörtént kb. 40 helyi család kikérdezése.

- Mik voltak a mintavételezés szempontjai?

- A minta számát a település lélekszáma határozta meg. Kérdőíveket kellett kitölteni a központban, a település szélein, 3 korcsoportban, férfiakat és nőket egyaránt megkérdezve, és legalább 8 vállalkozónak kellett szerepelni a megkérdezettek között.

A feltejt kérdésekből lehet megismerni a térségben élő emberek, a gazdálkodók és vállalkozók terveit, elképzeléseit. Szeretnénk segíteni: megtudni, mire van szükség, hogyan növelhetnék, gyarapíthatnák gazdaságukat és egyben a kistérség gazdaságát. A válaszokat természetesen bizalmasan kezelik, így a válaszadók akár inkognitóban is maradhattak. A kitöltött kérdőíveket a SAPARD mezőgazdaság- és vidékfejlesztési program kistérségi terveiért felelős GÁIA Alapítványnak kellett leadni elemzésre, és majd ők vonják le ezek alapján a megfelelő következtetéseket.

- Volt egy harmadik útja is a helyzetfelmérésnek.

- Mindezekkel párhuzamosan folyt a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium által, megadott útmutató szerint kért adatok beszerzése a Földhivattól, KSH-tól, falugazdástól, Agrárkamarától, önkormányzattól, stb. Ezek részleges feldolgozását helyben végeztük, majd továbbítottuk - ugyancsak a GÁIA Alapítványnak - statisztikai elemzésre.

- Milyen előrelépés történt a második találkozón?

- A második, augusztus 17-én megtartott helyi lakossági fórumra az előadók már a településenként összesített, egyes térségi fórumokon készített jegyzőkönyvekből álló anyaggal jöttek. Táblázatosan közölték az erősségeket, gyengeségeket és a vonzerőleltárt az adott településeken.

- Adódik a kérdés: mi várható a harmadik alkalommal?

A soron következő szeptember 9-i lakossági fórumon élénk tájékoztatást adunk a stratégiai programvázlatot. Attól, hogy valaki az első kettőn nem vett részt, még nincs kizárva

HÍR-ES OLDALAK

AKTUALITÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

abból, hogy a programkészítéshez hozzáadja fejlesztési elképzeléseit. Amelyik térségnek elfogadják a programját, az ill. annak települései, vállalkozói, cégei, egyénei lesznek jogosultak arra, hogy SAPARD pénzre pályázatot nyújtsanak be.

- Ízelítésként említsünk meg néhányat az eddig elhangzott elképzelésekből, név nélkül.

- Kiemelten fontos a szövetkezetek erősítése a növénytermesztésben. Fajtaazonos terményeket kellene termesztetni, melyhez már a palántát is egy azonos helyről szerezni be a gazdák, így azonos minőségű és nagy tömegű áruval lehet majd megjelenni a nagybani piacon. Úgynevezett termékpályás értékesítési szövetkezeteket kell létrehozni. Ebben egy valaki - akit a szövetkezet megbíz - menedzseli, reklámozza, árulja pl. az adott zöldséget. A haszon ezáltal a termelőkhöz jut vissza, és nem a zöldségkereskedő gazdagodik meg.

Az is szempont, hogy a mezőgazdasági termékek minél magasabb szintű feldolgozása is itt történjen, hogy ne a nyersanyagot vigyük ki elsősorban. Nem lényeges, hogy tömegtermelés alakuljon ki, csak a termék speciális legyen. A tájat, a falut tudják róla beazonosítani, mint az egykor híres turai káposztáról.

Regisztráltatni kellene a gazdaságokat, azaz bejelenteni a gazdálkodási terület nagyságát. Tulajdonképpen ezt már 1999. január 1-től meg lehet tenni. Aki ezt megteszi, az igényt tarthat az FVM-től normatív támogatásra, a SAPARD-hoz pedig pályázatot nyújthat be. A normatív támogatás összege a SAPARD pályázatnál valószínűleg önerőként figyelembe vehető lesz. Ha a vállalkozó pályázik a SAPARD-ra, 50 % önerőt kell biztosítania, melynek fele lehet ingatlan, másik felét pedig jelentheti az említett normatív támogatás. Így tehát nem kell mozgótökével rendelkezni ahhoz, hogy valaki SAPARD pénzhez jusson.

Mindezeket túl a falusi turizmus és a vendéglátás vonatkozásában voltak még elképzelések. A vonzerők szervezett programmá, idegenforgalmi termékcsomaggá való összeállításának lehetőségét ki kellene használni.

- **Mi lesz a megalakulásra váró települési fejlesztési csoport feladata?**

- Figyelemmel kíséri majd a SAPARD rendeleteket;

- a leendő pályázók részére információt ad arról, hogy a fejlesztési elképzeléseik hogyan illeszkednek a stratégiai programhoz;

- segít az egyéni pályázatok megírásában (a fő szempont, hogy illeszkedjenek a térségi stratégiai programba, tehát ezeket a pályázatokat valamelyest irányítani kell);

- odafigyel a következetes fejlesztésre;

- a helyi elképzeléseket összehangolja térségi szinten.

Ez a csoport társadalmi szervezetként működik majd.

- **Hogyan lehetne tömören összefoglalni érdekeltségünket a SAPARD-dal kapcsolatban?**

- Mindenfajta fejlesztési elképzelésnek az a célja, hogy javítsa az életkörülményeket, növelje a munkahelyek számát. Megtalálják az itt élők a szabadidős elfoglaltságot és a megélhetést egyaránt, melynek során táj-specifikus terméket tudnak előállítani, legyen szó mezőgazdaságról vagy népművészetről.

Befejezésül ismét érdemes kihangsúlyozni: ha a fejlesztési elképzeléseket a lakosok nem tárják a programkészítők elé - fogalmazhatom úgy is, hogy nem vesznek részt a soron következő fórumon -, akkor kimaradnak a stratégiai programból és nem tudnak majd SAPARD pénzre pályázni. Ezért szorgalmazzuk a lakosok megjelenését szeptember 9-én a művelődési házban. Míg a helyzetfelmérésre néhány ember is elég volt, addig a programkészítéshez ez semmiképp sem elegendő. Az európai gondolkodás része, hogy hosszútávú terveket alakítunk ki. Míg eddig Magyarországon ahhoz voltunk szokva, hogy szinte félévente változott minden, addig az EU egy bevált, életképes, alkalmazott programot kínál távlati perspektívát nyújtva.

Ha MI nem mondjuk meg, hogy MIT AKARUNK hét évre előre, akkor jó lesz-e nekünk, ha majd az íróasztal mellett mondják meg, hogy „mi mit akarunk”.

Seres Tünde

Bővebb információért ill. kérdéseikkel fordulhatnak

Breczné Zsigmond Jolán műszaki csop. vezetőhöz a turai polgármesteri hivatalban.

SAPARD

SORON KÖVETKEZŐ LAKOSSÁGI FÓRUM TURÁN
1999. SZEPTEMBER 9-én (csütörtök) 16.30 órakor
a BARTÓK BÉLA MŰVELŐDÉSI HÁZBAN.

Megjelenésére számítunk!

"Elmúlt a tural búcsú, vége van a nyárnak" Felújítás után, évkezdés előtt az óvodák, iskolák

A fenti megfigyelés is jelzi, hogy hamarosan vége a gondtalan nyaralásnak, kezdődik az óvoda, iskola. Oktatási intézményeinkben a technikai dolgozók augusztusra befejezik a takarítási, karbantartási, felújítási munkálatokat, így minden év szeptemberében zavartalanul indulhat a nevelési, oktatási év.

Az I-es óvodába a nyári ügyelet alatt 50 gyermek járt, hét csoportban. **Gólya Istvánné** vezető elmondta, hogy a nagytakarítás július 19-én kezdődött, ezt a dajka nénik végezték. A csoportszobákat kitakarították, átmosták az összes játékot, kitisztították a babaruhákat, fektetővásznakat. Az óvoda udvarát folyamatosan gondozták, fűvet nyírtak. A felújítási munkákat a MESZ dolgozói végezték. Mivel az óvoda épülete igen öreg, így több helyen kellett a vakolatot pótolni, tetőgerendát megerősíteni, tetőt rendbe hozni. Az ablakokat fel kellett újítani, egy csoportban linóleum aljzatot cseréltek, majd kimeszeltek, kerítést festettek. A mosdók és a konyha fertőtlenítő meszelése mellett megjavították a lefolyórendszert, majd cementlapot raktak le. A mosogatókon zománcot cseréltek, és új bojleret tettek fel. Szeptembertől saját nevelési programjuk szerint indul a nevelési év, 136 gyermeket vár 10 óvónő.

A II-es óvodában a fertőtlenítő nagytakarítást június 21-én kezdték a dajka nénik, július 19-től tartanak nyári ügyeletet. Szeptembertől ők is új nevelési programra alapozva indítják az évet, hogy a 185 kisgyermek 14 óvónő vezetésével kölcsönösen jól érezze magát.

Az iskola technikai dolgozói és a festők szintén június 21-én láttak munkához a Köztársaság úton a tornaterem, szertár, folyosó, öltözők, konyha, emeleti rész meszelésével. Ezzel párhuzamosan a 16 tantermet

és a mellékhelyiségeket átvizsgálták, végignézték a világítást, nyílászárókat, ajtózárat, aljzatokat, táblákat, a szükséges javításokat ezeken is elvégezték. A Tabán úti, egyházi tulajdonú régi épület megóvása a legnehezebb feladat. Az iskola bérleti díjként végzi a karbantartási munkát. Idén nyáron az összes tantermet átnézték, a balesetveszélyessé vált PVC padlót megfoltolták, a tetőn megigazitották a cserepeket, kijavították a csatorna hibáit. A Park úti iskola épületén történtek a legnagyobb változások a tanévzárás óta. Mivel az épület életveszélyessé kellett nyilvánítani, teljes felújítás történt a nyár folyamán. Kicsereelték a tetőszerkezetet, az épület kívülről új vakolatot kapott, s egyúttal szigetelték a falakat. Az összes nyílászárót felújították, hőszigetelték, átfestették. A hátsó bejárat felől szélfogó ajtókat építettek be, ezzel a fűtési költségek remélhetőleg jelentősen csökkenni fognak. Két tanteremben a felpúposodott parketta helyett linóleum-borítást kapott a padló. Új közműcsatlakozások épültek, és felújították az udvari szennyvízelvezetőrendszert is. Megszűntek a balesetveszélyes közműaknák, az udvart térburkoló lapokkal fedték le. Az iskola felújítását az önkormányzat finanszírozta, a költség 22 millió forint volt, melyből 9,5 milliót pályázat útján szereztek. A megbízott vállalkozó a turai Farkas Mihály és csapata volt. A felújítási munkákat követő nagytakarítást augusztus második felében végzik, hogy szeptember elsején már új fényében nyílhaszon meg az iskola a tanulók és tanáraik előtt.

A technikai dolgozók mellett a konyhas nénik is munkálkodtak a nyáron. Számukra két hét volt a pihenés, ez idő alatt az I-es óvoda vállalta az idősök étkeztetését, a nyár többi napján 2-2 konyhai dolgozó süttött-főzött. Augusztus 15-e után lesz teljes a létszám, a munkát savanyítással, csala-

mádé-spájolással kezdik majd. És hogy mi lesz az első ebéd? *"Talán pörkölt vagy paradicsomos káposzta"* - válaszolta kérdésemre **Sára Istvánné**, az iskola ételmezésvezetője. A tájékozódó felmérések alapján 340 fő étkezését próbálják majd biztosítani a következő tanévben.

Az iskolakezdéskor azonban nem csak az fontos, hogy a diákok rendezett körülmények között kezdhessék el a munkát, hanem hogy tanítóik, tanáraik felkészültek legyenek, és semmilyen tárgy ne szenvedjen hiányt munkaerőben. **Seszták Sándor** igazgató szerint az 50 fős tantestület szakos ellátottsága az elmúlt öt évben sokat javult. A tanulók megfelelő órájukat az adott tárgyból diplomával rendelkező, "szakképzett" tanárok irányításával végezhetik el. Egyedül a kiegészítő tagozaton nem teljes az ellátottság. **Diligens Károlyné** mellett két felsőfokú pedagógiai végzettségű nevelő látja el feladatát. A tanév végén jelentette be távozási szándékát **Bajtos Ildikó** testnevelő tanár. Az ő helyét - mivel a kiírt pályázatra szakos nevelő nem jelentkezett - a turaiak által jól ismert pedagógus, **Jónás Sándor** fogja betölteni, aki magyar nyelvtant is fog tanítani. A NAT bevezetésével a népművészet és kézművesség oktatása jelentett gondot korábban, ehhez az új tanévtől egy budapesti szakoktató, **Mogyoró Hédi** ajánlotta fel segítségét. Ő technika órán fogja tehermentesíteni a tanítókat az 1-2. évfolyamon, a 3-4. osztályosok szakkör formájában bővíthetik majd ismereteiket. Az általános iskolában 750 tanulót regisztráltak, az ismétlők és az új elsősök száma 95 fő. A következő évektől a születési adatokat figyelembe véve növekedés várható, így remélhetőleg megáll az a fogyatkozás, ami hosszú időn keresztül tapasztalható volt Turán.

Tóth Anna

ÉPPEN 150 ÉVE TÖRTÉNT

Képes beszámoló a "turai csatáról"

Valószínűleg el fogsz majd gondolkodni azon Kedves Olvasóm, hogy miért tettem idézőjelek közé a turai csatát. Csupán azért, mert a nagy esemény 150. évfordulóján a turai gyermekek eljátszották a nagy ütközetet, természetesen a maguk módján, sok vidámság és izgalom közepette.

A felhívást az önkormányzat Kulturális, Oktatási és Sport Bizottsága tette közzé. Ennek hívó szavára gyülekeztek a Honvéd-erdő bejáratánál a Kaszap István Cserkészcsapat tagjai, valamint az 1999. évi Galga Örökség Expedíció turai tagjai, hogy részt vegyenek azon az akadályversenyen és ünnepségen, amelyet a történelmi esemény tiszteletére szervezett a bizottság. A helyi önkormányzat nevében **Békési István** köszöntötte a résztvevőket, majd ismertette a játék menetét. Ennek megfelelően a helyszínen megalakult csapatoknak (egy cserkész és három galgás) 3 akadály leküzdésére kellett felkészülniük. Aztán megindult a nagy küzdelem.

Az első állomáson a csapatoknak olyan Petőfi idézetet kellett keresniük, amely felidéri a csaták hangulatát, a honvédek hősiességét. De közben az ellenség sem nyugodott, így már a következő állomáson dárdát kellett a kézbe venni, és el kellett találni azt a császári sast, amely az egyik fa tetején illegette magát. Természetesen valamennyi csoport sikeresen oldotta meg a feladatot, így a sas hamarosan a honvédek lábai előtt feküdt. És még mindig nem fejeződött be a nagy küzdelem. Egy ládikót kellett megkeresni az erdő fái között, amely egy '48-as zászló alatt talált menedéket. Igen ám, de más történelmi zászlók is lengtek a magasban, és az üzenetet csak az a csoport találhatta meg, amelyik felismerte, hogy melyik idézi 1848-49 emlékét. Hogy, hogy nem, ezt a feladatot is sikeresen küzdötték le a kis honvédek. Az üzenet pedig ez volt: "Hol sirjaink domborulnak..." Méltó módon emlékeztek meg a hősokról!

A csata után a sírnál sorakoztak fel a csapatok, ahol örömmel vehették tudomásul, hogy valamennyien megnyerték a csatát, hiszen minden feladatot sikerült megoldaniuk. A sírnál a csapatok egy nemzeti színű szalagra írták fel gondolataikat a nagy évfordulóról, majd virágok között helyezték el azokat a síremléken.

Ezután "nyeregbe szálltak" a győztes csapatok, és átvonultak a piactérre, ahol rövid műsorral, Békési István emlékezésével, koszorúzással és gyertyagyújtással ért véget az ünnepi megemlékezés.

(Külön köszönet illeti a megjelent felnőtteket, aki együtt ünnepeltek a gyermekekkel: **Rakó József**, a Magyarország Felfedezői Szövetség országos elnöke, **Sára András** MESZ vezető, a Nagyközségi Önkormányzat képviselője, **Seszták Sándor** iskolaigazgató és az I. számú óvoda részéről **Gólya Istvánné** vezető és **Csörgi Mária** óvónő.)

Fotó és szöveg: Takács Pál

AUGUSZTUS HÓNAPJÁT TEMPLOMBÚCSÚNK, ÉS ELSŐ SZENT KIRÁLYUNK, SZENT ISTVÁN ÜNNEPE ARANYOZZA BE

A Váci Egyházmegyei Almanach szerint már 1320-ban volt Turán a Mennybefölvett Boldogasszony (=Nagyboldogasszony) tiszteletére épített templom. Őseink Benne látták a leghatásosabb pártfogót, segítséget, akiről a Biblia azt írja, "Kegyelemmel teljes" (Lk,1,28) akivel az "Úr van" (Lk,1,28), aki "áldottabb minden asszonynál," (Lk, 1,42) akit Jézus jelenlétében "Boldognak mondtak," (Lk, 11,27) "aki boldog, mert hitt abban, amit az Úr mondott neki" (Lk, 1,45) aki az Isten Egyszülött Fiának, Jézus Krisztusnak az édesanyja volt, (Lk, 1,32) akire a kereszten minket is rábízott, mondván: "Íme, a te anyád." (Jn, 19,27)

A XIV. században épült templom oltárára ezért került a Mennybefölvett Boldogasszony képe, és ezért ünnepelte a templom nagy ünnepét augusztus 15-én évszázadokon át e község népe.

Őseink buzgóságával köszöntjük mi is Azt, aki Fia közelében éppúgy szót emelt értünk is, mint egykor segítségét kérte a kánai mennyegzőn. (Jn. 1. fejj.) És mint Égi Édesanyánkhöz, mindig bizalommal forduljunk mai gondjaink között is.

SZENT ISTVÁN KIRÁLYNAK KÖSZÖNHETJÜK, hogy az akkor már 1000 éves keresztény hit megajándékozottjai lehettünk.

Neki köszönhetjük a mi Urunk Jézus Krisztust, az ő megszentelő művét folytató anyaszentegyházat, de ő tett minket Mária népévé, amikor halála előtt ünnepélyesen felajánlotta országát, népét, koronáját a Nagyasszonynak, hogy Ő legyen e népnek Királynéasszonya. (A történelem folyamán ez volt az első, ilyen ünnepélyes felajánlás, amit más népek királyai is követtek később!)

Ennek is már 1000 esztendeje. 2000 éves keresztény hitünkben, 1000 éves magyarságunkban örizzen meg minket az Isten.

De a hitben és magyarságban való megmaradásunk nemcsak Isten csodája... hanem a mi aktív közreműködésünktől is függ. Hogy ki ne pusztuljunk, - vállalunk kell az élet szolgálatát, hogy a „pogányokra jellemző üres életfelfogás” életünket céltalanná, tönkre ne tegye, fel kell szítani magunkban a hitet, és fényt gyűjtve világítani kell családunk, környezetünk felé. Magyarság és kereszténység megmaradása rajtunk is múlik. Szándékunkhoz kérjük az Élet Urának erejét, áldását.

AUGUSZTUS

A PAPOK, KÁPLÁNOK HELYEZÉSÉNEK IDEJE SZOKOTT LENNI

- 1835. augusztus 30-án Verőcéről jött káplánnak Zimányi Pál. Idegbeteg volt, tragikus módon halt meg.
- 1865. augusztus 20-án iktatták be Turai plébánosnak Makáry Istvánt, 1871-ben Ceglédi plébános lett.
- 1874. augusztus 11-én Rózsashegyi Gyula turai káplánt Vácra gimnáziumi tanárnak helyezték.
- 1876. augusztus 15-én iktatták be Povedák István, monostori c. apát, turai plébánost. 10 évi működött Turán, itt halt meg 69 éves korában, sírja a papi síroknál van.
- 1886. augusztus 19-én jött Romhányból Gutmann Lajos káplán.
- 1886. augusztus 21-én nevezte ki a püspök Turai plébánosnak NIEDERMANN JÓZSEF, tápiószecsői plébánost. Sírja a bejárattól jobbra az első nagy keresztnél van.
- 1887. augusztus 1-én helyezte a püspök Turára Galcsék György újmiséspapot.
- 1961. augusztus 7-én Somlai Józsefet Hatvanba helyezték, (ma Kistarcsai plébános) és helyette jött Tápiószőlőből Marcheschi Károly.
- 1962. augusztus 28-án Marcheschi Károly helyett jött káplánnak Dr. Szűcs Ferenc (Lourdes-ban halt meg, ott is temették el). Ferencz István helyett pedig Hegedűs László atya jött káplánnak Szabadszállásról.
- 1969. augusztus 1-én Gesztesi Imrét Ceglédre helyezte, helyette jött Vőd Ferenc atya (Tápiószéle-Farmos plébánosa ma).
- 1969. augusztus 1-én, 3 esztendő után Zsótér Antal atyát (jelenleg Csongrádi plébános) Nagy Sándor váltotta.

EGYHÁZI KRÓNIKA

1971. augusztus 1-én jött Dabis László helyett Murányi Miklós (Tápén halt meg 50 évesen 1996. április 9-én).

1973-ban Murányi helyett Laczhegyí Imre.

1980. augusztus 1-én Czombos József atya ment Lajosmizsére. (Ma Nógrád-Bercelen plébános) helyette jött Tóth Ferenc atya. (Ő most Bagi plébános)

1981-ben Szabó János atya helyett (meghalt 1988. április 20-án) jött Fekete Péter.

1984. augusztus 1-én Tóth Ferenc atya ment Pestlőrincre (4 év után) és helyette Balogh József atya jött, akit 1 év múlva,

miután doktori fokozatot nyert dogmatikából, a Püspök atya Rómába küldte további tanulmányok végzésére.

1985. augusztus 1. óta működik köztünk hitoktatóként és lelkipásztori kisegítőként (áldoztatás, temetés) Barczy Zsolt.

Szép, de szomorú emlékek is fűződnek ehhez a hónaphoz

1987-ben búcsúra lett felújítva és aranyozva a régi Főoltár, a Mária oltár.

1988. augusztusán a Szent Jobb Vácon volt, igen szép számmal vettünk részt az ünnepségeken 4 busszal.

1991. augusztus 18-án áldotta meg az új plébániát a megyéspápa, Marosi Izidor, akkor, amikor II. János Pál pápa első ízben járt Magyarországon.

1991. augusztus 20-én, kb. 500-an vettünk részt a Szentatya Hősök terén mondott szentmiséjén. Felejthetetlen élmény volt számunkra.

Két ízben volt viszont kolera járvány augusztusban

1855-ben 60 turai halt meg a járványban - írta Jankovich Mihály plébános, aki 1855. február 22-én ment Kecskemétre plébánosnak, de ott ő is meghalt a kolerában augusztus 10-én.

Majd 1873. augusztus 9-től szeptember 14-ig újra pusztított e járvány. Az országban 240.000-en haltak meg. Turán a Halottak Anyakönyve 161 halottnál jelzi, hogy HALÁL oka: *cholera*.

Meghalt Millmann János káplán is, 24 éves volt, aki sokat temettek és betegek szentségében részesített a kolerás betegek közül. Ő maga is megkapta a betegséget, így a felebaráti szeretetnek, és hivatásának áldozata lett. Sirja a Kápolna mögötti nagy kereszt közelében van.

1887. augusztus 10-én bezárták a templomot, mert életveszélyessé váltak az „ivezetei.”

1983. augusztus 19-én ütötte el egy kismotor Dr. Kovács Gábor atyát, aki a kórházban szeptember 1-én meghalt.

KÖZELI ESEMÉNYEK:

Augusztus 15-én, Nagyboldogasszony ünnepén, d.e. 10 órakor a búcsúi nagymisét és szentbeszédet Urbán Imre tábori főesperes úr tartotta. Utána körmenet volt. Igen szép, ha minél többen turai színes népviseletben vesznek részt, ezzel is kifejezve őseink hagyományaihoz való ragaszkodásunkat.

Augusztus 20-án, Szent István király ünnepén a szokás szerint de. 9-kor és d.u. 5 órakor voltak az ünnepi szentmisék.

Közeledik az iskolaév kezdete. Szeretettel várunk minden gyermeket hitoktatásra. Mindenki résztvehet, az első hittanórán várjuk azok jelentkezését is, akik eddig nem vettek részt.

A hittanórán tanultak, Biblia ismeret, vallásunk hitismerete az általános műveltséghez is hozzátartozik. A Bibliát nem ismerni műveletlenség egy keresztény Európában.

Az erkölcsi nevelés, magyarán önnevelés nélkül életünk szétfolyik, és az erőszak, az önzés, a különféle szenvedélyek áldozata lesz. Nem elég, hogy embernek születtünk, legyünk is emberek, akik emberi módon, humánusan, emberségesen tudnak viselkedni. Ez az iskola, hogy ezt elsajátítsuk, életté váltsuk, életünk végéig tart mind-egyikünk esetében. Soha elégedettek, tökéletesen nem leszünk, - de ha arra törekszünk, már szebb lesz életünk, boldogabb családunk, élet-erősebb nemzetünk!

Csak egy magyar irónkat idézek:

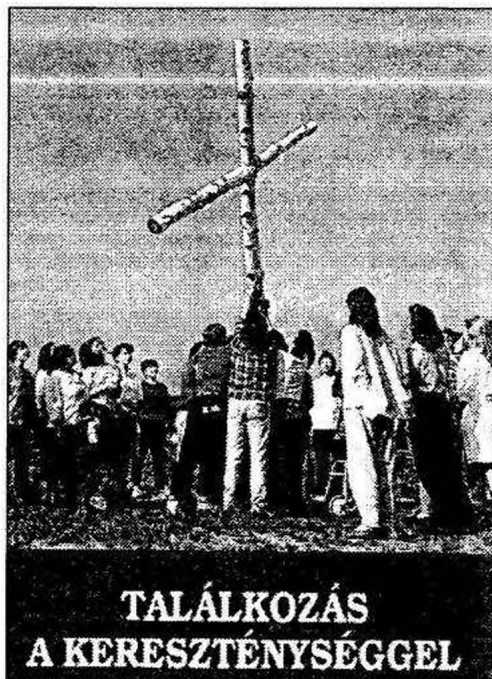
"Olyan könyv, amelyet mindennap olvasok, csak egy van:

AZ ÚJTESTAMENTUM. Már 20 esztendőnél több ideje, hogy naponként olvasok belőle. Mindig ott van az asztalomon. A koporsóban is az legyen szívemen." - írja az Egri Csillagok írója, Gárdonyi Géza.

Vagy egy híres fimrendezőnk, Jancsó Miklós nyilatkozatából:

Riporter kérdezte: *"Ha egy évig egy kopár szigeten kellene élnie egyedül, a létfenntartási eszközökön kívül mi az, az egy dolog, amit még magával vinne?"* Felelete: *"A BIBLIÁT"*. Majd hozzátette: *„Egyébként ateista vagyok.”* (Új Ember, 1969. november 30.)

Lukács András

**TALÁLKOZÁS
A KERESZTÉNYSÉGGEL**

1999 GALGA-DÍJASA: SÁRA FERENC FURULYAMŰVÉSZ

Lami István népművész tánra perdült

A 26. Galga I. Örökség expedíció táborzáró ünnepségén rövid műsorral kedveskedett a felfedező munkájukat maximálisan végrehajtott expedícióknak, valamint az ünnepség díszvendégeinek: Sára Ferenc furulyaművésznek, Lami István püspökhatvani táncos népművésznek, a tábort hosszú évek óta támogató Polgár házaspárnak, a Kálna családnak, akik a turai önkormányzatot is képviselték és Békési Istvánnak, a Kulturális, Oktatási és Sportbizottság tagjának. Békési Judit szavalta el Szarvas László, huszonhatszoros galgás vezető versét, majd Keresztesi Krisztián néptáncbemutatójával és Varga Évi csodálatosan szép Galga-völgyi dalaival ért véget a kedves kis ünnepség.

Ezután Szarvas László, az expedíció kutatás irányítója értékelt néhány szóban az I. Örökség Expedíció munkáját. Megállapította, hogy a programot sikerült maradéktalanul végrehajtani, amihez nagyban hozzájárult a rendkívül kedvező időjárás is. Külön kiemelte a Felső-Galga-völgy községeiben végrehajtott örökségkutató tevékenységet, de a táborélet egyéb eseményei is elérték céljaikat. Nagyon izgalmas volt a népijáték olimpia, a tábori Ki mit tud?, valamint a váci strandolás két alkalommal. A hagyományos csövári túra felejthetetlen délelőttöt jelentett valamennyi galgásnak. Az „öreggalgások” könnyes szemekkel símogatták meg Nógrádkövesden az expedíció emlékkövét és két kopjafáját, amely a 25 év csodálatos élményeire emlékeztet minden idelátogatót.

Sajnos egy fájdalmas esemény is fémjelzi ezévi kutatómunkánkat. 1975-ben, a 2. expedíció felfedező tevékenysége során találtunk rá az acsaújlaki Prónay kastélyra, amely ezidőtájt teljesen elhagyatva és elhanyagolva fogadott bennünket. Természetesen mi rögtön beköltöztünk a mindenütt nyitott ajtókkal kínáló palotába, annál is inkább, mivel egy hatalmas park is csábított bennünket erre a lépésre. Aztán több lapban írtunk az expedícióról (tessék elképzelni, akkor még megyei lapunk is volt!), mígnem a Lapkiadó Vállalat fel nem figyelte a cikkekben szereplő objektumra. Hamarosan megvásárolták a kastélyt és egy-két éven belül egy nagyon kedélyes újságíró üdülőt alakítottak itt ki. Nekünk a felfedezést azzal hálálták meg, hogy több mint egy évtizeden át ingyen táborozhattunk a csodálatos parkban. Aztán új tulajdonosok jöttek, mentek. A további években már csak végigjártunk emlékező sétáink során az épületet és a parkot. Elhatároztuk, hogy az idén is ellátogatunk egykori kedves táborhelyeinkre. Az újonnan elkészített vaskapu mögül fegyveres őr fogadott bennünket, mondván, hogy a kaput senki sem lépheti át, mert azt megvette egy arab milliomos és ez a szigorú parancsa. Kértük, hogy legalább a kerítés előtt egy csoportképet készíthessünk. Igen keményen elutasította ezt is.

A cikk írójában felmerül a kérdés: Vajon jó dolog-e az, hogy egyesek lassan elherdálják szülőföldünk legjobb emlékeit?

A tábor munkájának értékelése után a legkiemelkedőbb munkát végzett galgások jutalmakat kaptak. Ekkor került sor a Galga-díj átadására, melyet 1999-ben Sára Ferenc kapott. (1998-ban Dr. Asztalos István nyugalmazott múzeumigazgató, Fercsik Mihály újságíró, Lami István néptáncos, Marton Pálné íróasszony, Nagy Árpád galgahévízi plébános vehették át a díjakat.)

Természetesen előkerült Sára Ferenc furulyája is és a csodálatos muzsika hallatán Lami István, a tánc koronázatlan királya tánra perdült valamennyiünk örömére.

Fotó és szöveg: Takács Pál

Szarvas László GALGA-SZÜLŐM

*Másutt merészebb ormok intenek,
S hömpölyögnek hatalmas folyamok.
Gazdagabb lehet a föld, az élet,
De szebben a Nap sehol sem ragyog.*

*Búza bólogat, madárdal kísér,
Szelíd dombok alján út kanyarog -
Szemem pásztázza a Galga-völgyét,
S boldogan érzem, hogy itthon vagyok!*

*Nem voltak erre véres, nagy csaták,
De a rögön ott a történelem:
Magyar és szlovák parasztok vére,
Verítéke, dala s a szerelem.*

*Más itt az este is, a rőzsetűz,
És a lányok mosolya kedvesebb.
A kínok erre tán jobban fájnak,
De én mégis itt lettem emberebb.*

*Ha újra és újra nekivágok
A dombtetőnek, át erdők, mezők:
Vad vérembe átszivárog e táj,
S szememből buggyan ki Galga-szülöm.*

ÖREGERDŐ 1999

Az erőszak ellen

...- Anya, kimehetek játszani a többiekkel? – Hát, persze, kicsim!”

Ugye, sokaknak ismerősen csengenek ezek a mondatok? És vajon hányan vannak azok a szülők, akik figyelemmel kísérik azt is, hogy gyermekeik kikkel játszanak, és hogy miről szól a játék. Bizonyára nagyon kevesen, és ez így természetes, hiszen bizonyos szintű szabadságra már a gyereknek is szüksége van. Mégis, a szülőknek nem mindegy az, hogy a játékban gyermekeik milyen részt vállalnak, mit tesznek a játékba magukból. Hiszen ebből kiderülhet, mennyire sikeres volt a nevelésük, a gyerekből milyen ember válik majd. Sajnos, ebben a tanár is sokszor csak találgatni tud, kivéve talán, ha ismeri a tanítási drámát és azt helyesen alkalmazza. Szembesülni gyermekeink legbensőbb, eltévedett vagy elfojtott gondolataival egy olyan közegben, ahol nyíltan elkülönülnek a gyermek-társadalom rétegei, nem mindennapi élmény lehet. Ebben volt részük azoknak a szülőknek, akik augusztus 5-én megtekintették gyermekeik egy hetes drámaórájának termékét, egy olyan előadást, mely rövid jelenetekben próbálta bemutatni addigi munkájukat.

Félelmetes volt, vagy esetleg büszkeséggel töltött el pár szülőt, ezt még nem tudjuk. Az viszont biztos, hogy a gyerekek jól érezték magukat a hatvani és turai játszókör közös táborában, mely már hagyomány szerint a jászberényi Öregerdőn került megrendezésre. Annak ellenére, hogy az időjárás nem volt túl kegyes a táborozókkal, a lelkesedés nem csökkent a csapadékszint emelkedésével. A délelőtti programoknak sikerült annyira lenyűgözniük a gyerekeket, hogy egész napra feltöltődtek energiával, így merte a vezetőség felvállalni a Turai Komédiások egy napos részvételével a jászjákóhalmi vendégszereplést, mely során a Charlie nénye c. darabot adták elő. A nézőtér most is megtelt és a siker tagadhatatlan, amire a csoport nem is számított, hiszen a szereplők többsége különböző elfoglaltságok miatt nem jelent meg. Az elsőprő tapsvihár azonban minden korábbi frusztrációt feledtetett, de a legnagyobb elsimerés mégis a táborlelkő gyerekektől jött, akik már öt napja voltak a Turai Komédiások néhány „színészével” szoros kapcsolatban

Minden komédiásnak ugyanis volt csoportja a délutáni és esti programok során, és a mindennapos interakció folyamán sokan olyan érzelmeket voltak képesek csíholni saját magukból, amelyet még soha azelőtt. Így történhetett az, hogy a délelőtti tanítási dráma egyik óráján a Gonosz Tündérről kiderült, hogy mégiscsak van szíve, mert, aki sírni tud, az örülni is, és annak biztos, hogy van lelke. De a játék hevében kialakult negatív érzelmek mosolyra változtak, mihelyst a szereplők levetették jelmezüket. És a pozitív érzelmek? Annyi bizonyos, hogy sok baráti kapcsolat szövődött, és ami azon felül van, arról viszont még azok a tanárok sem tudnak, akik értenek a tanítási drámához, és ez így természetes. *Delila – Fotók: Takács Pál*

Ami az előző számból kimaradt!!!

Pecze Krisztina – Tóth Tamás
Kuti Marcsi – Sára Dávid
Virgancz Kitti – Szabó Attila
Győri Éva – Ignác Gergő
Bertók Fanni – Abért Máté

Kovács László és B. Fülöp Katalin
interjúkészítés közben a kislagziban

FOTÓ: Seres Csilla

Vállalkozók a lakosság szolgálatában

Kivonat az Új Magyar Lexikonból: pálinka - cukrot nem tartalmazó szeszes ital; leginkább 40% szeszt és jelentéktelen mennyiségű vonadékanyagot tartalmaz. A valódi pálinka gyümölcscefre (szilva, barack, cseresznye, meggy, alma, boróka, eper, körte) vagy szőlőtörköly erjesztésével, lepárlásával, finomításával és érlelésével készül. A seprőpálinkát a seprőbor lepárlásával állítják elő.

Turán is régóta főznek pálinkát, volt idő, amikor még a környékből is ide jáltak. Néhány évvel ezelőtt azonban megszűnt ez a lehetőség. Aztán tavaly decemberben ismét megnyitotta kapuit egy szeszfőzde, mégpedig a jelen kor tisztasági és minőségi követelményeinek megfelelően. Aki pedig ezt a "bődítő" vállalkozást elindította, úgy hívják: NÉMETHI PÉTER.

- Mi indította arra, hogy szeszfőzdét nyisson, mi vonzotta erre a területre?

- Elsősorban talán azt említeném, hogy igen sokáig volt a falunak ilyen „intézménye”, aztán valamilyen okból kifolyólag ez megszűnt, viszont igény volt rá, hiszen Szentmártonkátáról talán még a mai napig is járnak összeszedni a cefrét. Másrészt én úgy vélem, ez a falu megérdemli, hogy saját pálinkafőzője legyen, az itt élő embereknek ne kelljen máshová vinniük a "megtermelt" cefrét, hiszen a lakosság jó része foglalkozik mezőgazdasággal, így állandóan keletkezik az alapanyag, amit gazdaságosabb helyben feldolgozni. Törekedtem arra mind a külső forma, mind a belső részek kialakításánál, hogy valamennyire beleilleszkedjen a falu képébe, valamint megfelelő minőségű szolgáltatást tudjak nyújtani a berendezésekkel. Úgy vélem ez sikerült.

- Mi készítené egy embert arra, hogy vállalkozó legyen, hiszen mostanság nem járnak "arany idők" a magánvállalkozókra?

- Szinte egész életem magánzóként telt el, nem voltam túl sokáig alkalmazotti státuszban. 1965-ben szabadultam fel az ipari műszergyárból, mint szerszámlakatos. '66 májusában jöttem ide, a szövetkezet alkalmazásába, de igazából akkor is az apukámnál dolgoztam, mint képesítés nélküli felszolgáló. Innen vonultam be katonának, utána pedig már végig magánzó voltam. Egy ügynevezett gebin-ben dolgoztam, ami önálló egységet jelent, itthon, majd az Észak-Pesti Vendéglátóban. Eközben már kiváltottam szennyvízszippantásra a másodállást, nekem volt az első szippantóautóm a faluban. Ezt a tevékenységet egészen '91-ig - amikor az anyósom és az apósom olyan állapotba kerültek - folytattam, de ekkor felhagytam vele. 1993-ban próbálkoztam meg egy mezőgazdasági szeszgyár alapításával, ami akkoriban pénzühiány miatt meghiúsult. Ezt a tervemet azóta sem adtam fel, még mindig meg szeretném valósítani, de ezzel egyelőre még várom-kell. Most itt van ez a 2000 m²-es terület, amit a TSZ-től vettem meg. Erre úgy építettem, hogy meglegyen a bővítés lehetősége. Jelenleg egy 500 l-es főző, valamint 300 l-es finomítóüstöm van, ami a nagyobb igények kielégítését is lehetővé teszi. Szeretnék azonban egy másik rendszert is telepíteni, ami a kisebb mennyiségű párlatok készítésére is alkalmas.

- Van titka a jó pálinkának?

- Mindenképpen hangsúlyoznám, hogy nagyon sok múlik az alapanyagban, a cefrén. Nem igaz, hogy a rohadt gyümölcsből lesz a jó cefre, hiszen a penészes, rohadó anyag már eleve fertőzött dolog. Valamennyire kidolgozza magából ugyan a főzés során, mégis

egyfajta ízhatás megmarad. Lehetőleg ne földesen rakják bele a kádba a gyümölcsöt, és ha lehet, ne vas, hanem műanyag, vagy fóliázott kádak legyenek. Ezután következik a technológia, ami az alszesz és a kozmaolajok elválasztását jelenti. Ez már csak a főzőn múlik, illetve a főzést irányító szakértelmén és tapasztalatán. Hogy ez mennyire van meg nálam? Csak akkor tudja meg valaki, ha már egyszer próbálta.

- A közélettel milyen viszonyban van?

- Nem mondhatnám, hogy elzárkózom tőle, hiszen nyomon követem az eseményeket, valamint induktam is mint képviselő-jelölt az önkormányzati választásokon, ahol 14. lettem. Ez egy minimális lemaradás, hisz 13-an jutnak be a testületbe. Úgy vélem, hogy azokat a gondolatokat és elképzeléseket, amiket akkor felvállaltam, ma is a magaménak vallom, és amennyire tudok, kívülről is próbálok a dolgok jobbá tételéhez hozzájárulni. Másrészt a kulturális, illetve a sportélet támogatása is szerephez jut az életemben. Van erről egy érdekes történetem: ahányszor kimentem a csapat meccsére, mindig kikaptak. Mondtam is néhány srácnak, hogy inkább nem megyek a meccsre, nehogy kiessenek. Ettől függetlenül azért anyagilag, ha mondjuk edzőtáborozni mennek, mindenképp próbálok segítő kezet nyújtani. A kultúra egy egészen más terület, az inkább a feleségem "reszortja". Nem azért, mintha engem nem érintene, vagy érdekelne, mindössze öhozzá esnek közelebb ezek a dolgok. Ami például nekem nagyon tetszett, az a Kihívás napi rendezvénysorozat volt, amit a lehetőségeinkhez mérten támogattunk is. Egyébiránt minden elismerésem a rendezőké, igen színvonalas programot hoztak össze. Aztán itt van a színjátszó csapat, akik szerintem kellemes színfoltot jelentenek a falu életében, mivel az unalmas és borús hétköznapiak közé megpróbálnak egy kis derűt lopni, ami a jelen körülmények között szép teljesítmény.

- Milyen jövőt jósol ennek a településnek?

- Senki nem lát a jövőbe, azonban annyi mindenképpen elképzelhető, hogy a környékbéli települések gazdasági és kulturális központjává és mozgatórugójává tud válni, hiszen ehhez minden adottsága megvan. Az infrastruktúrája elég fejlett, valamint vannak sokan, akik a szellemi értékeket is megpróbálják elérhetővé tenni mindenki számára. Előbb vagy utóbb meg fogja kapni Tura a városi rangot és akkor válhat valóra mindez.

- Mit tanácsol azoknak a fiataloknak, aki szeretnének egy vállalkozást elindítani?

- Nem tanácsokat adnék, inkább a saját tapasztalataimat osztanám meg az olvasókkal. Elsősorban nagyon sokat kell ma már tanulni ahhoz, hogy sikerre vigyünk egy tevékenységet, mert a mai világ egyre jobban minőségi szemléletű. Mindenképpen kell előtanulmányt készíteni, ami megmutatja, mennyire igényli a környezet az adott elképzelést. Egy dolgot még mindenképpen mondanék ezzel kapcsolatban, próbáljuk meg szeretni azt, amit csinálunk, mert úgy sikerebb lesz.

Annyit beszéltünk már itt egészen komoly dolgokról, hogy zárásként szeretnék beharangozni egy akciót, ami majd egy kicsit később lesz "hivatalosan" is meghirdetve, de előjáróban elmondanék róla egy s mást. Az ezredfordulóval áll kapcsolatban az esemény: aki a 2000. liter pálinkát főzeti nálam, vagyis akinél a számláló eléri ezt a számot, jelentős jutalomban részesül. Azok pedig, akik az idén december 31-ig bezárólag főzetnek nálam, a nevük egy kalapba kerül, ahonnan az év utolsó napján sorsolás keretében 3 főt húzunk ki, akik szintén kellemes meglepetésben részesülnek majd. Hogy mi lesz ez? Egyelőre ez még maradjon titok!

-gago-

"Adjunk esélyt a jövő emberének"

Kedves Olvasó!

Nagyon fontos kérdésére, "az egyén meg tudja-e őrizni lelkileg önmagát annyira, hogy ne nyúljon semmilyen legális vagy illegális droghoz?", a válaszom: IGEN! Kérdésére bővebben azonban a megelőzés "témaköre" tárgyalásakor szeretnék visszatérni.

Addig is szívesen ajánlom figyelmébe (figyelmükbe), elgondolkodásra, akár megfogadására FRIDRICH OETINGER (1702-1782) fohászatát:

**"Adassék nekem annyi lelki erő,
hogy mindazt elfogadjam, amin változtatni nem tudok,
és bátorságot ahhoz, hogy el ne tévedjek közöttük."**

A
D
R
O
G

"Miért nyúlnak a fiatalok a kábítószerekhez, amikor mindenhol azt hangoztatják, hogy a drog milyen rossz?"

Sajnos, több drogmegelőző műsorban lehetett ezt hallani, de ez így nem igaz, sőt, az ezt állító "szakemberek" az olyan fiatalok előtt, akik már egyszer kipróbáltak valamilyen "anyagot" - és az elfogyasztása után nem volt rögtön elrettentő élményük - elveszítik a hitelenségüket. Sötét igazság: a kábítószer kezdetben nagyon is jó! Éppen ezért "gyilkos szerető", aki először elcsábít, majd nem enged el, végül pedig meggyilkol. Küzdjünk ellene!

A kábítószerfajtái: 1.) Marihuána. Az egyik legkedveltebb, leggyakoribb kábítószerfajta. A zsargon elnevezései is ismertek: joint, dzsozso, spangli, fű, füves cigi, zöldség, grass, tea, puszi, marcsa, stb. Eredeti spanyol neve Maria Juana (ejtsd: Maria Huana), melyet a kender mexikói nevéből kapta. (A portugál "marguano" szó mérget

jelent.) A marihuánát csaknem kizárólag az indiai kender nőivarú típusából (Cannabis Sativa), annak kifejezett példányainak megszártított virágaiból, illetve leveleiből készítik. Lágy drognak minősül, mert "csak" erős lelki függést okoz. A kenderszármazékok (Cannabisok) a világon a legelterjedtebb, a fogyasztók által leggyakrabban használt kábítószer. Múltja és kultúrája több ezer évre nyúlik vissza. A hindu mitológia szerint a nőnemű kender Siva isten szent növénye. Élvezete áthidalhatja az erotika és az aszkézis istenséghez vezető utat. (Ugye, milyen hízelgő csapda?)

Bár előfordul, hogy megeszik, illetve teában fogyasztják, a leggyakoribb fogyasztási módja azonban a pipában, vízipipában, cigarettában történő elszívása. Hollandiában süteménybe is teszik (ezek hatása kicsi, de tartósabb). A marihuána szinte minden kábítószerfogyasztói karrier elején jelen van. Hatóanyaga, a THC (tetrahidro-kannibol, pontosabban a delta 9 tetrahidro-kannibol). Kutatásokkal bizonyított, hogy rendkívül hallucinogén anyag, és e vegyület hatása közel áll az LSD-hez. A marihuána alapanyagát (az indiai kendert) hazánkban is sok drogos maga termeszt, különböző rejtett helyeken. 1 db. marihuánás cigaretta 0.5-1 gramm THC-t tartalmaz. Inhalált formában fogyasztva jelentősek az egyéb füst okozta ártalmak is. A THC a tüdőben gyorsan felszívódik, erősen zsírolédkony, gyorsan a szövetekbe jut, onnan lassan ürül ki, és a májban bomlik el, majd a széklettel távozik. (Komoly biológiai károsodáshoz vezethet.) Mivel a neuronok (idegsejtek) membránjaiban rengeteg zsír van, a központi idegrendszerbe (agy) is bekerül. Hatásai: kis mennyiségben ellazulást és serkentést okoz, a gátlások oldódnak. Az étvágyat növeli, az érzékelést megváltoztatja (tárgyméret, tárgytávolság zavara, szintézis, vizuális reakció idő megnyúlása stb.) A pupillák kitágulnak, komplex gondolkodási zavarokat okoz, a tünetek két órával az elfogyasztás után már komoly balesetforrást jelentenek, főleg autóvezetés közben! Alacsony adagban is gátolja a nehéz feladatok megoldását, a rövid távú memóriát rontja. Hallucinációk (ritkábban), illúziók (gyakran) is fellépnek. Túladagolásakor a részegség tüneteit okozza, szédülés, hányinger, hányás, gátolt beszéd, egyensúlyzavar jelentkezhet. A "marihuána másnaposság" nagyon súlyos, pánikbetegséget okozhat. A pulzus szapora lesz, a meglévő szívbetegségeket súlyosbíthatja. Légzőszervi panaszok, krónikus bronchitis, emphysema, tüdőrák alakulhat ki. Az immunrendszert gyengíti, terhesség alatti fogyasztás esetén a gyermek kisebb testsúllyal születet, és koraszülés is előfordulhat. Egyes szakemberek szerint az, hogy nem okoz fizikai függőséget, nem igaz, szerintük a THC napi fogyasztása három héten keresztül 3.2 mg/testsúly kg adagolásban igenis azt okoz!

Elvonáskor: Tíz órával az elszívása után jelentkezhet, 48 órával az elvonási tünetek intenzívek, majd a fogyasztás után 72 órával csökkennek. Ezek: alvászavar, fogyás, nyugtalanság, remegés, izzadákonyság, fokozott reflexek. A fizikai függés nem igényel gyógyszeres kezelést, három nap alatt megszűnik, de a lelki függőség sokáig fennáll, ezért azt fontos szakemberrel kezelteni!

Rövid összefoglalás helyett egy bölcs mondással szeretném befejezni:

**"Hogy sose érjen baj, magadat fékezni tanuld meg,
épségedre legyen több gondod, mint gyönyörre!" (Cato)**

(Folyt. köv.) Korsós Attila

A műssa csókja

Egy „szeretlek” helyett

Álmodba hatolok, mérhetővé téve a béke pulzusát,
és csendesen megküzdök nagymenő szörnyeiddel.

Impromptu

Hommage á K.J

Van úgy néha, hogy szemedbe néz ismeretlen képmásod,
elérhetetlen közelségbe kerülsz önmagaddal.
A felismerésig tartó pillanatot egyvalami teszi örömtelivé:
a neheze mindig hátravan.
Addig is: örülj!

Aforizmatikus

Nekem tempó az, amitől összekoccan néhány párhuzamos.

Sztár

Hirtelen elhíresülsz, jelenléted kioltja néhányuk
kócos esszenciáját.
Majd szétpattansz, akár a higany, átütsz a benutság falán.
Tudom, nekik odatlanoknak: névtelen sztár vagy.
Nekem hirtelen halál.

Mindenünk ugyanaz

Évezredhosszt sütkérezel a divatos
forgatagban.
Fegyvert ragadsz és általa veszejtesz.
Tolvajt szülsz az alkalomnak,
de ivadékod lopja aktuális glóriád.
Planétád vonzza az idegen sebhelytesteket,
melyek már szebbek, mint az eredetiek, s
csak egyirányba lebegnek, nem keringenek.
Nincs oka, nincs indoka,
de még csodállak, még hiszem:
pontállásunk (mindenünk) ugyanaz néhány
rajttalan,
cél nélküli holtversenyben.

Bunge Jumpin'

Kezdetben csak felsírsz, majd felnevensz.
S innentől fékezhetetlen beragyog a lát,
némi tépett testmeleg artériából lüktető
apadása.
Mint az inga, egyre csak leng az idő
hullámhossza,
míg végül felsírsz, majd felnevensz.

Donnie Brasco

Gondolataim önmagunkról (vagyis a homo sapiensről)

Sok gyermek elviselhetetlen, mert csak azt akarja csinálni, ami neki jó, még több felnőtt pedig azért elviselhetetlen,
mert csak azt akarja csinálni, ami másoknak rossz.

Igazán állat csak az ember tud lenni.

A tehetségtelen ember úgy véli, hogy csak akkor tud érvényesülni, ha eltörpíti a tehetségeseket.

Valamennyien felelősek vagyunk a történelemért, és azért is, ami ezután fog történni.

A világot az ember tette tönkre, újjá varázsolni is csak az ember lenne képes.

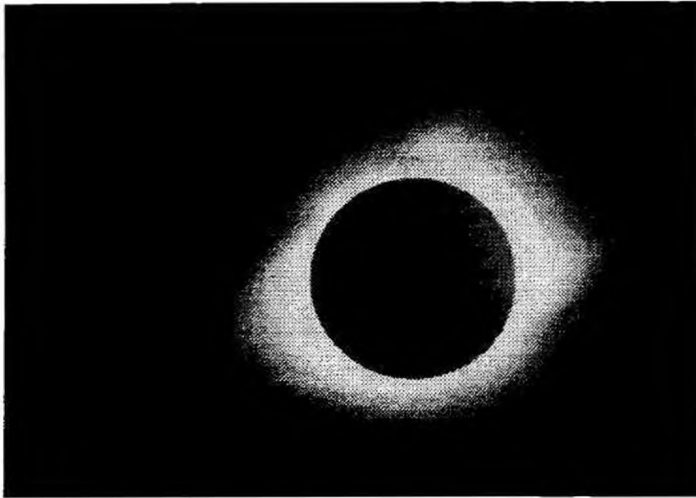
Ha a képmutatás is szerepelne a hét főbűn között, talán kevesebben követnék el azt.

A létminimum az az összeg, amely elég arra, hogy ne fagyjon meg, és ne haljon éhen az ember.

De figyelembe kellene venni azt is, hogy ez már több millió évvel ezelőtt, az őrs társadalomban is a "létminimum" volt.
Itt tartunk a harmadik évezred küszöbén?

Egy autóbusz oldalán olvastam a következő feliratot: "A kultúremlék nem személtel,
aki nem az, annak tilos személtelni!" Zseniális észrevétel!

Takács Pál

NAPVADÁSZAT

**MOST ÖSSZEÖLLEKNEK: NAPFÉNY
MEG HOLDSUGÁRA. SZERELMŰK
BOLDOGSÁGA ITT MOTOZ NYUGTALAN
SZÍVEM KÖRŰL - MILY FURCSA,
HOGY A KÉT ÉGI VÁNDOR AZ ÉLET
ÉBREDÉSEN ÍGY EGYMÁSRA TALÁLT!**
(JÓZSEF ATTILA)

Az idei év nem csak azért különleges, mivel az egyezerrel kezdődő évek közül ez az utolsó, hanem mert a természet megajándékozott bennünket egy igen érdekes jelenséggel: a NAP-

FOGYATKOZÁSSAL. Ez a jelenség - amikor a hold eltakarja az éltető napot - teljességében úgy kétszáz évenként figyelhető meg egy adott földrajzi helyről, ám részlegesen egy évtized alatt akár három-négy alkalommal is. Igaz, ez utóbbi inkább csak a csillagászokat hozza lázba. Idén augusztus 11-én, háromnegyed egy tájban Magyarországot végigjárta az árnyék, a Szombathely, Siófok, Paks, Szeged vonal mentén. Már hónapokkal a nagy esemény előtt megindult a "háború". Szemüvegek ezreit kínálták a különböző üzletek és hálózatok. Természetesen a média sem akart kimaradni a dologból, így állandóan tájékoztatást kaptunk a napvadászat körül történő eseményekről. Több országban munkaszüneti nappá nyilvánították augusztus 11-ét. Ez hazánkban is fölmerült, ám gyorsan le is került a napirendről. Az időzítés tökéletes volt, hiszen a turistaszezon utolsó harmadában, valamint a Forma-1-es futam kezdete előtt két nappal, igen sok esély volt arra, hogy a turizmus soha nem látott méreteket ölthet. Aki mégsem tudta úgy szervezni a programját, hogy az ország olyan helyére jusson aznap, ahol 100%-os volt az esemény, a televízió segítségével élőben követhette nyomon a Nap és a Hold „találkozását”. Tényleg lenyűgöző volt, ahogy a természet néhány pillanat alatt éjszakába komorult, és néhány pillanatra felragyogtak az égen a csillagok, majd amilyen gyorsan alkonyodott, olyan gyorsan jött a pirkadat, és újra minden a megszokott mederbe tért vissza. Talán csak annyi különbséggel, mintha egy árnyalattal nyugodtabbak lettek volna az „előadás” élvezői. A falu is kihalt volt ez idő alatt, csak délután kezdett visszatérni az élet. Egészen furcsa volt látni az embereket, akiket szinte megbabonázott az esemény. Egy kicsit talán megéreztek, milyen apró porszemek vagyunk a hatalmas Világegyetemhez képest. Az úgynevezett tengely mentén igen nagy volt az élet, a szervezők igyekeztek minél változatosabb, sokrétűbb programot összeállítani, hogy egész nap találjanak elfoglaltságot maguknak a "napvadászok". Természetesen, mivel nem egy mindennapi eseményről van szó, mindenki, aki természetfeletti dolgokkal foglalkozik, jelentős fordulópontot lát az esemény mögött. Ki pozitívat, ki negívat. Mindenesetre egy nagyon különleges esemény szemtanúi lehettünk, ami mindenkire hatással volt. Hogy kire milyennel? Ezt majd az idő eldönti.

-gago-

A Gödöllő és Környéke Regionális Turisztikai Egyesület megbízása alapján a Kistarcsai LAPP Computer fejleszti a Gödöllő és Környéke Regionális Turisztikai Adatbázisát és az adatbázis hozzáférést biztosító Weboldalt. A grafikai tervek, az adatbázis-struktúra és az adatgyűjtő kérdőívek elkészültek. Ezekben a hetekben postázzák ki azokat. Szeptemberre várható a honlap Internetes indulása a www.gkrte.hu Web címen.

A Weboldal feladata, hogy átfogó jelleggel informálja a térségbe érkező, vagy oda készülő turistákat, érdeklődőket a térségben található látványokról, programokról és szolgáltatásokról. A Weboldal felépítését úgy terveztük, hogy gyakorlat nélkül is könnyen megtalálható legyen a kívánt információ.

Várjuk az adatbázisba szervezetek, intézmények, vállalkozások jelentkezését. Ha Ön a gödöllői régióban tevékenykedik és még nem kapott kérdőívet, kérjük hívja a 28/471-575 vagy a 30/9429-165 telefonszámot. Adja meg címét, mondja el, hogy az alábbiak közül mely kategóriába tartozik és mi küldjük az Önnek szánt kérdőívet.

- TELEPÜLÉSEK (önkormányzatok részére)
- MŰZEUUMOK, KIÁLLÍTÓTERMEK
- MŰEMLEKEK, TEMPLOMOK
- VÉDETT TERMÉSZETI ÉRTÉKEK
- GYÓGYFÜRDŐK, FÜRDŐK, USZODÁK, STRANDOK
- SZÁLLÁSHELYEK (olyan vállalkozások, intézmények, amelyek szálláshelyet üzemeltetnek)
- KEMPINGEK (éttermek, vendéglők, pizzériák, borozók, cukrászdák, kávézók, disco stb.)
- LOVAGLÁSI LEHETŐSÉGEK (olyan vállalkozások, intézmények, amelyek lovaglóhelyeket üzemeltetnek)
- VÁLLALKOZÁSOK (pl. gumijavító, fodrász, ABC áruház stb.)
- Alapvetően nonprofit jellegű SZERVEZETEK és INTÉZMÉNYEK (tegyházak, alapítványok, egyesületek stb. és olyan intézmények, amelyek az előző felsorolásban nem találták helyüket)

**További információkért forduljon az Egyesület Adminisztrációs Irodájához bizalommal,
címünk: 2100. Gödöllő, Szabadság u. 6. Tel: 28/419-231. Török József**

Rólunk írták az újságok

„Kis hazánk” a „nagy sajtóban”

Igazi meglepetést okozott a június közepén megjelent Régió című lap. Tekintettel arra, hogy ingyen jutott el hozzánk, olyan gondolatokkal kezdtük el forgatni, hogy ismét egy újabb hirdetési újságot kaptunk. Azonban ha végiglapozzuk az egyébként kulturált kivitelű kiadványt, hamarosan észrevehető, hogy nem csupán erről van szó. A lapot kiadó Régió-Unió Kft., illetve annak alapítója és vezetője, az aszói Szlanka Zsolt így mutatja be az új sajtóterméket:

"Az elmúlt időszakban a Galga menti polgármesterekkel együtt jelentős erőfeszítéseket tettünk annak érdekében, hogy olyan pozícióba kerüljünk, amelyből egyenlő esélyekkel pályázhatunk egy-egy közösségi pénzre, hisz sajnos ezek az összegek nem állnak külön-külön a települések rendelkezésére, csak abban az esetben, ha valamilyen szervezett formában együttműködnek. Ehhez szükséges, hogy legyenek olyan információs csatornák, melyeken keresztül mindenkinek egyenlő esélye legyen tudomást szerezni amindenkit érdeklő, közérdekű információkról. Erre a feladatra vállalkozik az új regionális kiadvány. Két részre kívánjuk osztani a lapot: hirdetésekre és közszolgálati hírekre."

Az új lap nagyközségünket fél oldalon mutatja be, fényképpel fűszerezve az anyagot a **Regionális hírek** című rovatban. Az **Életmód** rovatban szó esik a június 8-án megrendezett **Ökoturizmus és térségfejlesztés az Alsó-Galga mentén** című, Turán lezajlott programalkotó műhelymunkáról is. *(Helyesen: Kulturális örökség és hagyományörzés idegenforgalmi kapcsolódásai. Időpont: június 4-6. A szerk.)* A lapban található népi kalendárium, Samu gazda rovat, orvosi és jogi tanácsadás.

Kíváncsian várjuk a további számokat! A **Népszabadság Pestvidék** rovatában, június 1-én **Balázs Gusztáv** ír **Az asszonykórus 30 éve** címmel a hévízgyörki együttesről. Az évforduló tiszteletére rendezett ünnepségen Tóth Tibor helyi polgármester köszöntötte a jubiláló együttest és vezetőjét, Dr. Balázs Józsefnét. A helyi együttesek előadása után a vendégszereplők köszöntötték az ünnepeltet. Külön megemlíti a cikk a **turai vendégek műsorát**: fellépett a

Babinecz Sándor vezette **Ifjúsági néptáncsoport** és a Maczko Mária vezette **Turai Énekmondók** is. Mindkét csoport kiválóan érzékeltette a Galga mente szinte valamennyi településére jellemző hagyományörző munka magas színvonalát.

Ugyancsak a **Pestvidék** mellékletében olvashattuk június 7-én, szintén **Balázs Gusztáv** tollából az **Aranyfokos Sára Sándornak** című cikket. Nagyon érdekes a cikk alcíme, miszerint *"Akkorának látta a Galgát, mint most a Dunát."* Sára Sándor filmrendező, a Duna Televízió elnöke nem szakadt el szülőfalujától, Turától. Ha ideje engedi, visszatér a családi körbe, és ha tudja, segíti a községet is. Ezt köszönte meg a **negyedszázada működő Galga Expedíció** az "Expedíciós Aranyfokos kitüntetéssel", melyet a tábor vezetőjeként jómagam nyújtottam át Sára Sándornak. Az ünnepi esten az erdélyi turnéra készülő Turai Komédiások Irodalmi kávéház című műsorukkal kedveskedtek a vendégeknek: Sára Sándornak, Tóth István polgármesternek, Rakó Józsefnek, a Magyarország Felfedezői Szövetség országos elnökének és Seres Tündének, a művelődési ház vezetőjének. A cikk a továbbiakban a **Galga Expedíció 25 éves munkáját** mutatja be, majd Sára Sándor meséli el, hogy annak idején hogyan akadályozták meg a mádfalvi veszedelemről szóló filmjének forgatását. Végül a Turai Komédiások immáron hatodik éve jól ismert tevékenységéről ír a szerző hírül adva a színjátzó kör erdélyi turnéját és új bemutatóját.

Június 26-án ugyancsak a **Pestvidékben** ismét **Balázs Gusztáv** tollából olvashattunk egy írást, a kora nyári árvízzel kapcsolatos **Kárfelmérés, helyreállítás, üres kassza** című cikket. A szerző szerint a Pest Megyei Közgyűlés elnöke háromszázmillió forintot remél a Belügyminisztériumtól az **árvíz sújtotta Pest megyei települések megsegítésére**. A 28 km hosszú Galgán levonuló árhullám miatt több helyen meg kellett erősíteni, illetve egyes helyeken meg kellett bontani a gátat. Ez utóbbi történt Domonyban és Hévízgyörkön is, ahol a rétekre engedték a vizet. Galgamácsán a tűzoltók tovább foly-

tatják a víz szivattyúzását az előtött területekről. Az árhullám következtében a Galga alsó folyásánál hatalmas tavak alakultak ki. A Pest Megyei Területfejlesztési Tanács döntése nyomán az a 10 település, ahol a legnagyobb kár keletkezett, segélyben részesül. **Sajnos Tura nem szerepel a felsorolásban**. A cikkhez kapcsolódik egy fénykép is, melyet a szerző készített a Galga utcában kialakult vészhelyzetről.

Pestvidék. Július 12. B.G.: Már nincs hová vezetni a vizet Nagykáta térségében és a Galga mentén súlyos következményekkel jártak a szombat esti felhőszerkezetek. A Galga újra árad. Szombat este Hévízgyörkön és Turán drámai helyzet alakult ki. Turán a Kossuth Lajos utcában házak kerültek a víz fogságába, az árkok mélyítésén, a víz elvezetésén több tucat ember dolgozott. A községet előtött víz lefolyását az elhanyagolt árkok és a növényekkel benőtt Galga medre is lassítja.

Népszabadság. Július 16. (munkatársunktól): *Gödöllői segély Turának* Félmillió Ft vissza nem térítendő támogatást nyújt a Galga menti Turának a rendkívüli időjárás okozta víz- és árvízkarok enyhítésére a Gödöllői Önkormányzat - döntött tegnapi ülésén a város képviselő-testülete. Ugyanakkor **Gémesi György** gödöllői polgármester, a Magyar Önkormányzatok Szövetségének elnöke felhívásban kérte anyagi segítségnyújtásra a helyi önkormányzatokat, gazdálkodó szervezeteket az árvíz sújtotta települések javára.

Pest Megyei Hírnök. Július 21. Cs. M.: *A Turai Komédiások új bemutatója* A Turai Komédiások a Charlie néni című darabot mutatták be, amely az ötéves múltra visszatekintő működő színészek hatodik produkciója volt. Az előadásokon valósággal megszűnik a főszerep és a mellékszerepek közötti különbség. Pl. a portás meg sem szólal, de mozgásával, mimikájával elhitette, hogy némasága is nagy szerep. Turán - az elmúlt szombaton - könnyesre kacagta magát a közönség. **Pestvidék**. Július 21. B.G.: *A Galga szabályozása több évszázada csak ígéret*

Vésztározókra lenne szükség a folyó mentén. A vármegye már a XVIII.

századtól foglalkozott a Galga regulációjával. A földbirtokosok a múlt század hatvanas, hetvenes éveiben társulatot hoztak létre, amely 1902-ben megszűnt. Az idő múltával a folyó ismét feltöltődött, azonban a világháború, a gazdasági válság elterelte a figyelmet a szükséges munkákról. Ezt csak a harmincas években végezték el ugyancsak összefogással, a települések kötelező anyagi hozzájárulásával. A Galga Menti Vízi Társulat a hetvenes évek elején mélyítette ki a Galga medrét, de az idei nyárig nem volt gond a folyóval.

Régió 2. szám, 1999. július: *Árvíz a Galga-völgyében*

A lap két képet közöl a címdalalon a turai árvízhelyzetről, majd a 8. oldalon Huszár Mihály, a GAVIT ügyvezető igazgatója nyilatkozik a térségünket ért katasztrófáról. 1999. június 22-én a vízgyűjtő területen 98-120 mm csapadék esett. A rendkívüli mennyiségű eső igen nagy gondot okozott. Ezután részletesen beszámol a cikk arról, hogy Nógrádkövesdtől, ahol már 22-én előtört a víz a vasútállomást, hogyan jutott el az áradás 25-én Tura térségébe. Itt már folyamatos védekezés, készülődés volt 23-ától. A munka eredménye az lett, hogy veszélyeztetett házakat sikerült teljes egészében körülkeríteni. 26-án újabb emelkedés jelentkezett a folyón, melynek következtében több ház alagsorát és pincéjét előtörtte a víz 27-én délután 17 órakor indult meg a lassú apadás. 1964 után 1999-ben újra farkasszemet nézett a Galga mente népe az árvízzel. **Takács Pál**

HELYREÁLLÍTÁSI ÉS ÚJJAÉPÍTÉSI KORMÁNYBIZOTTSÁG FELHÍVÁS

Hazánkat a téli időjárási viszonyok, a tavaszi ár- és belvíz után a nyári rendkívüli esőzések újabb erőpróba elé állították.

Azok az emberek, akik és azok a szervezetek, amelyek részt vettek a védekezésben, már megmutatták, hogy összefogással a legnagyobb baj is elviselhetőbb, kezelhetőbb, a károk csökkenthetőek.

Most, amikor elmúlt a közvetlen veszélyeztetés, a természet kitombolta magát, összefogásra szólítunk fel minden tette- és segítő áldozatot hozni kész honfitársunkat az özönvízserű esőzések áldozatai és károsultjai megsegítésére.

A segítséget készpénzben, építőanyagban, festékben, ruhaneműben, tartós élelmiszerekben, tervező és kivitelező munkában kinek-kiknek tehetsége, tehetősége és lehetősége szerint várjuk.

Felhívással fordulunk magyarországi gazdálkodó szervezetekhez, vállalatokhoz, pénzadományok, szállítási kapacitás, bármely más hasznosítható kapacitás, elhelyezési üdültesi lehetőségek ügyében, az újjáépítést segítő részvételre.

Felhívással fordulunk települési önkormányzatokhoz, hogy önállóan, vagy más településekkel összefogva válasszanak testvértelepülést a katasztrófa sújtotta települések közül, és vállalják fel részben vagy egészben a település újjáépítését.

Felhívással fordulunk magyarországi társadalmi szervekhez, egyesületekhez, hogy adományok gyűjtésével segítsék a katasztrófa sújtotta települések helyreállítását, lakosainak megsegítését.

Végül felhívással fordulunk valamennyi állampolgárhoz, hogy egyéni adományaival, felajánlásaival segítsék a bajba jutott települések lakóit, ill. az összedőlt házaik újjáépítését.

Felajánlásaival keresse az újjáépítési és Helyreállítási Kormánybizottság Operatív Törzsét a 06-80-43-33-43-as ingyenes zöld számon, hogy a károk ismeretében a rászorultakon tudjunk segíteni. Levélcím: 1903 Bp., Pf. 314.

Tel.: 06-1/363-46-42; 06-1/222-55-73

Felajánlásaikkal a Pest Megyei Operatív Törzset is felkereshetik a Megyei Közgyűlés székhelyén, a következő címen: 1364 Bp., Pf. 112.

Tel./fax: 06-1/267-68-48 és 06-1/317-65-74. Telefax: 06-1/318-08-38.

KÉPESSÉGFEJLESZTŐ TRÉNINGEK

A MEGISMERŐ-KÉPESSÉGEKET FEJLESZTŐ STÚDIÓ MÁR TURÁN IS INDÍTTA TANFOLYAMAIT!

Vajon tudják-e a kedves szülők, hogy gyermekük az iskolai tanulás során lehetőségeinek csak egy kis részét használja ki? Erre a következtetésre jutott az a fiatal, lengyel pedagógusokból és pszichológusokból álló csoport, amely a 90-es évek elején Dr. Dobrolowicz professzor vezetésével kutatni kezdte a hatékony tanulás új módszereit. A Varsói Speciális Pedagógiai Főiskola szakemberei azt a célt tűzték ki maguk elé, hogy kidolgoznak egy olyan hatékony programot, amely segít a gyerekeknek abban, hogy rövidebb idő alatt, kevesebb energia befektetésével, jóval magasabb teljesítmény elérésére legyenek képesek.

A lengyel szakemberek segítségével a múlt év októberében hazánkban is elindult egy program, melyet a gyerekek a Megismerőképességeket Fejlesztő Stúdió tanfolyamain sajátíthatnak el. A program nem tárgyi tudást ad, hanem általános szellemi fejlődéshez vezet. Olyan gyakorlatokat tartalmaz, amelyek elősegítik a logikus gondolkodást, az emlékező- és koncentrációképesség fejlődését, valamint a már megszerzett ismeretek rendszerezését. A diákok 10-16 fős csoportokban tanulnak a délutáni foglalkozásokon, melyek játékos, felszabadult légkörben folynak. Nehéz és könnyű gyakorlatok váltják egymást, amely során a relaxálást is elsajátítják. Így nő az önbizalmuk, a stressztűrő képességük, a szorongásaik feloldódnak. A foglalkozásokra - **8 hónapon át - heti 2 x 90 percben kerül sor**, amely lehetővé teszi a személyre szabott foglalkozást. A képzésben résztvevő gyerekek 10-15 %-a minden tárgyból eggyel jobb jegyet szerzett, a többiek is javítottak, ill. kevesebb tanulással érték el ugyanolyan eredményt. Könnyebbé vált az idegennyelv-tanulás. A humán tantárgyakban növekvő aktivitás és kreativitás tapasztalható, a reál tárgyakat problémamentesebben sajátítják el. A megjelölt közép- és felsőoktatási intézményekbe 90 %-uk nyer felvételt.

Ma már kb. 110 pedagógus (területi képviselő) dolgozik az ország egész területén, és 1200 tanuló vett részt az M. F. Stúdió tanfolyamain.

Bővebb információ: **CSÁNYI LÁSZLÓNÉ**

☎ 28-467-458

LABDARÚGÁS 1998/1999

A hó végével lezárult az átigazolási időszak. Megyei I. osztályban szereplő csapatunk az alábbi kerettel vág neki az 1999/2000. évi bajnokság őszi fordulójának Dobes Attila edző vezetésével: **Sipeki Attila, Varjú József, Király Elek, Tóth István, Saska Ferenc, Stefkó János, Kuti László, Nagy Gábor, Győri Tibor, Tóth Ákos, Pusztai József, Merényi Tamás, Bagó Attila, Csoma Gábor, Kajtor, Tamás, Tóth Balázs, Kajári Gábor, Sukaj Zsolt, Pécsi István, Farkas Béla, Oláh Dezső, Budai Attila, Dusa József.**

Ifjúsági csapatunkat továbbra is **Sukaj Zsolt** készíti fel. A csapat tagjai: **Hegedűs József, Diós Gábor, Diós Dániel, Drégeli Ádám, Tóth Tamás, Kuti Tamás, Őszi Szabolcs, Matos Tamás, Szénási Dezső, Kátai István, Köles Mihály, Liszka József, Basa Balázs, Basa Bálint, Orbán Sándor, Orbán Krisztián.**

Őszi mérkőzéseinket az alábbi sorsolás szerint játszuk:

1999/2000 ŐSZ						
FORDULÓ	IDŐPONTJA	CSAPATOK		FELNŐTT	IFI	BUSZ INDULÁS
1.	AUG. 7. SZOM.	GYÖMRŐ	TURA KSK	17.00	15.00	13.15
2.	AUG. 15.	TURA KSK	BAG	17.00	15.00	
3.	AUG. 22.	TURA KSK	PILISVÖRÖSVÁR	17.00	15.00	
4.	AUG. 29.	BUGYI	TURA KSK	17.00	15.00	12.30
5.	SZEPT. 5.	TURA KSK	NAGYKÁTA	16.30	14.30	
6.	SZEPT. 12.	DÉLEGYHÁZA	TURA KSK	16.30	14.30	12.00
7.	SZEPT. 19.	TURA KSK	TÖKÖL	16.00	14.00	
8.	SZEPT. 26.	VERESEGYHÁZ	TURA KSK	16.00	14.00	12.30
9.	OKT. 2. SZOM.	TURA KSK	WILKER LIGET	15.00	13.00	
10.	OKT. 10.	VECSÉS	TURA KSK	15.00	13.00	10.30
11.	OKT. 17.	TURA KSK	RÁCKEVE	14.30	12.30	
12.	OKT. 24.	KISKUNLACHÁZA	TURA KSK	14.30	12.30	10.00
13.	OKT. 31.	TURA KSK	DUNAHARASZTI	14.30	12.30	
14.	NOV. 7.	MAKÁD	TURA KSK	13.00	11.00	8.30
15.	NOV. 14.	TURA KSK	BUDAÖRS	13.00	11.00	
16.	NOV. 21.	TÖRÖKBÁLINT	TURA KSK	13.00	11.00	8.30
17.	NOV. 28.	TURA KSK	DABAS DFC	13.00	11.00	

BELÉPŐJEGY: 200 FT. NYUGDÍJAS ÉS TANULÓ: 100 FT. AUTÓBUSZ: 100 FT.

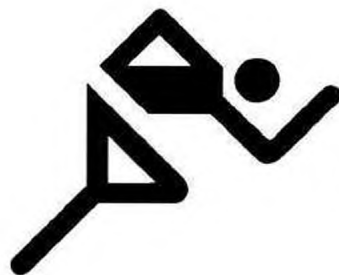
Serdülő csapataink háza táján történt változásokról a következő számban nyújtunk bővebb tájékoztatást.

Összefogás labdarúgásunkért

Július 15-én kibővített elnökségi ülést tartottunk, melyre turai vállalkozókat hívtunk meg. A meghívottak nagy része megtisztelte jelenlétével ülésünket, és támogatásaikkal, ötleteikkel tették eredményessé a turai labdarúgás, sportegyesület érdekében tett erőfeszítésünket. Így az önkormányzat, a vállalkozók, az egyesület összefogásával hosszú távra biztosítottá vált a KSK megfelelő színvonalú működése. Az érintett vállalkozók közül volt, aki a sporttelep csinosításában, felújításában is részt vett, együtt munkálkodva az ifistáktól az öregfiúkig. *Horák Mária*

MILLENNIUMI VILÁGBÉKEFUTÁS

A VILÁG LEGNAGYOBB BÉKEDEMONSTRÁCIÓJA

1999. július 31-én, szombaton 10.25 perckor haladtak keresztül Turán a Világbéke Futás (Peace Run) résztvevői. Az önkormányzat szerény fogadásban és köszöntésben részesítette a generációkat átölelő életkori összetételű kis csapatot, melyhez – ha rövid távra is – tőlünk is csatlakoztak. Ez nem pusztán sporttevékenység, legalább annyira a léleknek is, mint a testnek a karbantartása. Ezt jelképezte a körbeadott békeláng. A béke sokrétű üzenetét hozták el nekünk, amit vezetőjük így fogalmazott meg:

FOTÓ: Seres Csilla

„Mi a békét, a mosolyt, az örömet, a harmóniát hoztuk el hozzátok. Együtt tapsoljunk, együtt örüljünk, hisz a béke nemcsak a háború távollétét jelenti. A béke: a szeretet, az egység. Ma már 50 éve nincs háború nálunk, át kell értékelnünk ezt a szót. Meg kell hogy teremtsük a hétköznapi életünkben a békét, hogy kiterjedjen a környezetünkre, munkahelyünkre, családjunkra és az egész világra. ... Minden nagy dolog apró lépésekkel indul. A Világbéke Futás 10 éve van Magyarországon. Egy vonalon indult, idén már hat vonalon futunk. Több mint 180 települést érintünk és csatlakozunk Budapesten a nemzetközi futáshoz, amely 44 országon megy keresztül. ... Most már két éve gyűjtjük a béke gondolatokat, békeidézeteket, melyekkel szeretnénk megtölteni egy nagy könyvet. Kérünk benneteket, írjatok bele pár sort!” (Seres T.)

„Az emberi lélek és az emberi civilizáció természetes állapota a béke, és szellemét terjeszti eme nagyszerű kezdeményezés.” (Kálna Tibor)

Szarvas László rovata
FESTŐRŐ

150 éve

1	2	3	4	5	6	7	8
⑤							U
8			9		10		
			②				
11							
⑥		①					
12	13					14	
15					16		
17	18				19		20
					⑦		
21			22	23	24	25	
	④		③				
26		T					

Karsa Ferenc honvéd hadnagy emlékirataiban egy tábornok fivére mondta 1849 nyarának végén:

Vízszintes 1. és függőleges 3. Hogy hol hangzottak el ezek a szavak, az a négyzetek jobb sarkában lévő számok alapján állítható össze.

①	②	③	④	⑤	⑥	⑦

Az idézetet és a nevezetes történelmi helyet kell szeptember 10-ig beküldeni a szerkesztőségbe. (Bartók Béla Művelődési Ház Tura, Bartók tér 3.)

VÍZSZINTES 8. Építész volt (Miklós). **9.** Ró. **10.** Középen nyíró (!) **11.** Rózsafüzére. **12.** Hosszúság mértékegysége röv. **13.** Édes ...” Ezt a megszólítást használta Mikes Kelemen kitalált rokonához írt "Törökországi levelek" című művében. **14.** Leírás része (!) **15.** Pörkölt örölt mogyoróból vagy mandulából kakaóvajjal készített csokoládészerű édesség. **16.** Ólmosbot feje (!) **17.** Spanyol gkjel. **18.** Japán teaházi énekes- és táncosnő. **19.** Habzó ital - trefásan. **21.** Írásmű tervezete. **25.** Az egyik nem. **26.** Latin kötőszó.

FÜGGŐLEGES 1. Gaz. **2.** A vízszintes 8. fia. Szakkönyvet írt apjáról (Ervin). **4.** Jelenség a téli Balatonon. **5.** Asztronauták "kimenője". **6.** Ok jelzője lehet. **7.** Valamit határozottan állít, kimond. **13.** Csokiszelet-féle. **15.** Kihallgatás első kérdése. **20.** Vörös színű. **22.** Valamely irányba. **23.** Asztácium vgyj. **24.** Személyes névmás.

(A magyarországi gyakorlat szerint, rövid és hosszú magánhangzók között nem teszünk különbséget!)

Helyes megfajta: WYSOCZKI, TOLSZTOJ.

Előző havi nyertesek: Kuti Lászlóné és Kuti Mihályné. Nyereményük 5-500 Ft-os vásárlási utalvány. Gratulálunk!

ANYAKÖNYVI ADATOK

SZÜLETÉS:

Káta Benjámín
Kő András Zsolt
Makó Fanni
Vidák Viktor

HÁZASSÁGKÖTÉS:

Juhász Tibor – Horváth Ágnes
Kajári Zsolt – Lukács Orsolya

HALÁLOZÁS:

Dénes Lászlóné
Fekete István
Gaszó István
Jordán Antal
Kerek Mihályné
Kis Antalné
Kis Lászlóné
Korsós Istvánné
Krácsér Lőrinc
Sára János
Tóth Károly

FIATALOK FIGYELMÉBE!!!

A
flaTaLoK a ViDÉKÉrt

EgYeSüLeT

TÉRSÉGI IFJÚSÁGI
TRÉNINGET TART
SZEPTEMBER 3-án (péntek)
15. 30 órakor.

Helyszín:

Műv. Központ, Gödöllő

Téma:

- ☞ A civil szervezetek és a helyi önkormányzatok kapcsolata.
- ☞ Az együttműködés lehetőségei.
- ☞ A térségi SAPARD program ifjúságra vonatkozó fejlesztési tervei.

A tréninget követően **TEA HÁZ**,
kötetlen ismerkedés.

Résztevők köre:
nyitott Gödöllőn és környékén,
a Galga mentén élő
16-30 év közötti fiataloknak.

PIZZÉRIA

ADRIA

ÉTTEREM

06-28-467-753

SÖRÖZŐ

pénteken élőzene, szombaton disco
H-Cs, V: 12-23
P, SZo: 12-02
Tura, Vácszentlászlói út 14/b
Hétfőtől Péntekig
mentüvel várjuk Kedves Vendégeinket
(300Ft/fő)
esküvők, bankettek, partyk
megrendezését vállaljuk

GAGO REKLÁM

TURÁN,
az ISKOLA út 64. sz. alatt
**TORNÁGOS
PARASZTHÁZ
ELADÓ.**

Érdeklődni: 28/466-275-ös
telefonszámon.

A TURAI HÍRLAP VÁSÁRLÁSI HELYEI:

Könyvtár, Posta, Polo Üzletház (Átsné), Takarékszövetkezet,
Éliás Zoltán (Petőfi tér 7.), Sláger ABC (Zsámboki út), GSZ
Pékség, Napsugár Élelmiszerü. (Régi vásártér 15.), Zágoni
Market (Táncsics út 45.), Baranyi & Fiai Kft. „Élelmiszerbolt”
(Zsámboki út 35.), Galga ÁFÉSZ 304.sz. ABC (Rákóczi út 26.),
Csilla Fotó (Kossuth u. 4.), Népbolt (Szent István út),
Kati Virágbolt (Zsámboki út), Fűzfa ABC (Vácszentlászlói út),
Gódor Hús & Vegyeskereskedés (Bajcsy-Zs. út 2.),
Adria Étterem (Vácszentlászlói út 14/b)

TURAI HÍRLAP - közéleti havilap

Kiadja: Tura Nagyközség Polgármesteri Hivatala
Felelős kiadó: Tóth István polgármester
Szerkesztőség:

Felelős szerkesztő: Tordai László

Szerkesztőségi tagok: Sára Gábor, Seres Tünde, Takács Pál
9. évfolyam 8. szám - Nytsz.: B/BHF/567/P/91.

Levél cím: Polgármesteri Hivatal 2194. Tura, Petőfi tér 1.;
Bartók Béla Művelődési Ház 2194. Tura, Bartók tér 3.

Készült: 650 példányban a RO-LA Kft. nyomdaüzemében Valkón
Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor